

Bestuursrapportage 2025-II

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
1 Inleiding	4
2 Financiële ontwikkelingen	6
3 Stand van zaken per beleidsprogramma.....	8
4 Grote projecten	41
5 Overige onderwerpen	50
Bijlage 1: Budgettaire neutrale posten in BERAP II	52
Bijlage 2: Ontwikkelingen per categorie.....	60
Bijlage 3: Aansluiting primitieve begroting - begroting na wijziging	63

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Berap-II 2025 is de tweede bestuursrapportage van dit jaar. Deze rapportage beschrijft de relevante ontwikkelingen binnen de tien beleidsprogramma's van de programmabegroting, zoals die zich hebben voorgedaan tijdens de verslagperiode t/m juli 2025. De rapportage gaat in op:

- budgettaire afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025;
- trends en ontwikkelingen welke ten grondslag liggen aan budgettaire afwijkingen;
- voortgang op gestelde doelen van de vastgestelde begroting 2025;
- overige maatschappelijk relevante punten.

De basis voor de Berap-II 2025 is de Programmabegroting 2025.

In de planning- en control cyclus dient deze bestuursrapportage voor meerdere doelen, namelijk:

- het geven van een beeld over relevante financiële ontwikkelingen, afwijkingen en risico's binnen de tien beleidsprogramma's van de programmabegroting, zoals deze zich hebben voorgedaan tijdens de verslagperiode januari tot en met juli 2025;
- het afleggen van verantwoording door het college aan de raad over de beleidsuitvoering gedurende de verslagperiode;
- het bieden van inzicht in de prognose van begrotingsontwikkelingen in 2025, inclusief een samenvatting van de financiële afwijkingen over de verslagperiode;
- het opleveren van sturingsinformatie voor de programmabegroting 2026.

De totale omvang van de begroting 2025 van de gemeente Emmen is ruim € 500 miljoen. Het begrote resultaat 2025 (gewijzigde begroting) voorafgaand aan deze bestuursrapportage is een bedrag van € 3.250.000 voordelig. Het totaal aan gerapporteerde afwijkingen is € 2.900.000 nadelig. De Berap-II 2025 leidt hiermee tot een voordelig resultaat van € 350.000.

In het opgenomen nadeel van € 2.900.000 aan verwachte afwijkingen is een voordeel van € 4.047.000 voor lagere kapitaal- en rentelasten opgenomen. Zonder dit voordeel is sprake van een nadeel van € 6.947.000, welke voornamelijk veroorzaakt wordt door twee posten, te weten:

1. hogere lasten voor jeugdhulp € 4.360.000
2. niet realiseren van leges omgevingsvergunningen € 1.532.000.

1.2 Opbouw bestuursrapportage

Om een goed en volledig beeld te schetsen van financiële ontwikkelingen en de afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025 inclusief Berap-I 2025 en verwerkte besluiten tot en met juni 2025 is de bestuursrapportage als volgt opgebouwd.

Hoofdstuk 2 bevat de financiële ontwikkelingen op hoofdlijnen. Hierin worden de begrote en geprognosticeerde baten en lasten per programma gepresenteerd, inclusief de afwijking. Daarnaast is een overzicht te vinden van de grootste afwijkingen (> € 250.000 per afwijking). Deze afwijkingen zijn per programma geordend

Hoofdstuk 3 bevat per beleidsprogramma de stand van zaken tot en met juli 2025. De rapportage heeft per programma de volgende vaste indeling:

- Beleid en projecten: gerapporteerd wordt over afwijkingen ten opzicht van de begroting als het gaat om trends en ontwikkelingen per programma, de prestaties in de doelenboom en de eventuele projecten die deel uitmaken van het programma. Grote projecten (> € 1.000.000) zijn opgenomen in een apart hoofdstuk 4.

De doelenboom is evenals afgelopen jaren uitgewerkt volgens het stoplichtmodel. Als een doel niet op schema ligt wordt dat toegelicht.

	Ligt op schema
	Aandachtspunt
	Directe bijsturing

- Budgettaire ontwikkelingen: de budgettaire afwijkingen binnen het programma worden in beeld gebracht, inclusief een begrotingsprognose ultimo 2025 en een toelichting op de belangrijkste afwijkingen, inclusief reservemutaties. Indien afwijkingen betrekking hebben op 2025 en latere jaren komen de afwijkingen in deze Berap-II 2025 naar voren en ook in de meerjarenbegroting 2027-2029 als aanpassing om over te besluiten voor de jaren 2027 en verder.

Hoofdstuk 5 van deze bestuursrapportage bevat een additionele toelichting overige actuele onderwerpen. De reserve 'calamiteitenfonds' wordt toegelicht met het verloop in 2025 en de stand van zaken van het 'krediet exceptionele prijsstijgingen' is toegelicht.

In de bijlagen worden de budgettaire neutrale wijzigingen verder toegelicht (Bijlage 1: Budgettaire neutrale posten BERAP II) en gevolgd door Bijlage 2: Ontwikkelingen per categorie met daarin een uitsplitsing van de afwijkingen per programma naar aard van de wijziging; Autonome ontwikkelingen, Gemeentefonds, Kapitaallasten of Mutaties kleiner dan € 70.000.

Tenslotte bevat bijlage 3: Aansluiting primitieve begroting - begroting na wijziging een overzicht van begrotingsaanpassingen die de aansluiting verzorgen tussen de primitieve begroting 2025 en de actuele begroting na wijzigingen, het zogenaamde vertrekpunt van deze rapportage. Het betreft onder andere de aanpassingen als gevolg van Berap-I 2025 en alle inmiddels genomen besluiten tot en met juni.

2 Financiële ontwikkelingen

In de onderstaande tabel is het overzicht opgenomen van de lasten, baten en reserves op basis van deze tweede bestuursrapportage. De prognose is gebaseerd op de realisatie tot en met juli 2025 en geeft een doorkijk voor het hele jaar.

(bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten		-510.279	-536.759	-542.330	5.571
1	Inwoners en Bestuur	-11.798	-11.905	-12.444	539
2	Economie en Werkgelegenheid	-13.249	-14.684	-14.968	284
3	Veiligheid	-11.916	-12.537	-13.537	1.000
4	Onderwijs en Jeugd	-17.637	-18.263	-19.042	779
5	Bouwen, Wonen en Milieu	-57.865	-60.912	-61.439	527
6	Inkomensondersteuning	-69.625	-72.868	-73.415	547
7	Openbare Ruimte en Verkeer & Vervoer	-44.346	-45.678	-44.633	-1.045
8	Sport en Cultuur	-25.541	-25.938	-25.863	-74
9	Sociaal Domein	-199.435	-212.005	-217.454	5.449
10	Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen	-58.866	-61.969	-59.535	-2.435
Baten		517.725	541.541	542.432	-891
1	Inwoners en Bestuur	2.030	2.104	2.491	-387
2	Economie en Werkgelegenheid	2.855	3.115	3.302	-187
3	Veiligheid	64	612	651	-39
4	Onderwijs en Jeugd	6.034	6.831	7.935	-1.104
5	Bouwen, Wonen en Milieu	47.636	51.135	48.973	2.162
6	Inkomensondersteuning	56.319	57.290	57.400	-110
7	Openbare Ruimte en Verkeer & Vervoer	6.266	6.028	6.028	0
8	Sport en Cultuur	4.582	4.905	4.837	68
9	Sociaal Domein	21.401	26.166	26.487	-321
10	Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen	370.537	383.356	384.328	-972
Saldo van baten en lasten		7.446	4.782	101	4.680
Stortingen in reserves		-7.676	-13.482	-13.502	20
Onttrekkingen aan reserves		6.995	11.951	13.751	-1.801
Mutaties reserves		-681	-1.531	249	-1.780
Geraamd Saldo		6.765	3.250	351	2.900

De belangrijkste afwijkingen op de baten, lasten en reservemutaties zijn hieronder opgenomen. Een toelichting op deze afwijkingen per programma staat in hoofdstuk 3 "Stand van zaken per programma" waarin de budgettaire ontwikkelingen per programma op taakveld niveau nader zijn toegelicht inclusief vermelding van de reservemutaties.

Overzicht van afwijkingen met verwijzing naar programma

In de tabel hieronder is een samenvatting opgenomen van alle afwijkingen met een omvang van groter dan € 250.000 opgenomen. In hoofdstuk 3 zijn deze afwijkingen nader toegelicht.

Progr.	Omschrijving van de afwijking (* € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo		Mutatie reserves		Geraamd saldo	
1	Hogere legesopbrengsten Publiekszaken	-170	350	180	V		-	180	I
3	Extra inzet toezicht en handhaving stationsgebied	-300		-300	N		-	-300	S
4	Aanpassing specifieke uitkering educatie 2025 (lasten)	-253	253	0	-		-	0	I
4	Dienstverleningsovereenkomst Menso 2025 (lasten)	-451	451	0	-		-	0	I
4	Specifieke uitkering NPO middelen (lasten)	-401	401	0	-		-	0	I
5	Lagere leges omgevingswet		-1.532	-1.532	N		-	-1.532	I
5	Diersoorten management plan (lasten)	1.100	-1.100	0	-		-	0	I
5	Storting in voorziening afvalstoffenheffing	-500		-500	N		-	-500	I
9	Jeugdhulp zorg in natura	-4.360		-4.360	N		-	-4.360	I/S
9	Afname indicaties hulpmiddelen Medipoint	600		600	V		-	600	S
9/10	Beschermde wonen	-822		-822	N	822	V	0	I
10	Dividend Area en CSV Amsterdam BV (lasten)	-255	320	65	V		-	65	I
10	Onderuitputting kapitaallasten	2.491		2.491	V		-	2.491	I
10	Voordeel rentelasten 2025	1.556		1.556	V		-	1.556	I
	Overige afwijkingen < € 250.000	-3.806	1.748	-2.058	N	958	V	-1.100	
Totaal afwijkingen Berap II-2025		-5.571	891	-4.680	N	1.780	V	-2.900	N

Het saldo overige afwijkingen < € 250.000 omvat onder meer budgettaire neutrale afwijkingen welke voor een aantal posten leidt tot hogere lasten, als ook hogere baten en mutatie in reserves. In totaal is een (netto) saldo van € 1.100.000 niet nader gespecificeerd.

Toelichting op tabel

V = voordeel
N = nadeel

I = incidenteel
S = structureel

3 Stand van zaken per beleidsprogramma

In dit hoofdstuk worden per beleidsprogramma de beleidsmatige ontwikkelingen, financiële afwijkingen en de overige relevante punten tot en met juli 2025 gerapporteerd.

De financiële ontwikkelingen per programma zoals opgenomen in dit hoofdstuk sluiten niet 1 op 1 aan met de tabel in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 2 worden namelijk alle wijzigingen per programma gepresenteerd. Om de leesbaarheid van de afwijkingen per programma te vergroten zijn in dit hoofdstuk de budgettaire neutrale wijzigingen en afwijkingen kleiner dan € 70.000 niet opgenomen in de nadere toelichting.

In bijlage 1 'budgettaire neutrale posten in BERAP II' en bijlage 2 'Ontwikkelingen per categorie' zijn alle posten benoemd met duiding naar de betreffende programma's waaronder afwijkingen kleiner dan € 70.000.

3.1 Inwoners en Bestuur

Trends en ontwikkelingen

Democratie Dichterbij: samenwerken met inwoners

Democratie Dichterbij richt zich in de 2e helft van 2025 nog meer op het versterken van de samenwerking tussen inwoners en het bestuur. Waar de gemeente Emmen (ambtenaren, college en raad) samen met de inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en EOP's bewustwording willen creëren over samen plannen maken, besluiten nemen en uitvoeren willen inwoners een overheid die betrouwbaar, bekwaam en betrokken is. Zij willen graag betrokken worden bij lokale kwesties, vooral op het niveau van hun eigen buurt of straat.

Gebiedscoördinatoren zijn de oren en ogen in samenleving en hebben een verbindende rol binnen de driehoek gemeente, inwoner en Erkende Overlegpartner (EOP). Omdat we steeds meer de samenwerking opzoeken en EOP's en inwoners meer initiatieven nemen, wordt de rol van gebiedscoördinator prominenter. Het zelf organiserend vermogen van de inwoners in de vitale kernen van de gemeente Emmen neemt toe.

Dienstverlening vanuit de bedoeling

Eén van de grootste uitdagingen in de nabije toekomst is de continuïteit en de kwaliteit van de dienstverlening. We zijn gestart met een pilot gericht op de beantwoording van eenvoudige vragen van inwoners door AI. Het doel van deze pilot is om inzicht te krijgen in de effectiviteit en gebruiksvriendelijkheid van de AI chatbot binnen het Klanten Contact Centrum (KCC) en de toegevoegde waarde van Generatieve AI. Dit kan helpend zijn in een tijd waarin we met minder mensen steeds meer complexere taken moeten uitvoeren. We blijven dit nauwgezet monitoren door toe te zien op zowel gewenste als ongewenste effecten. Zo moet blijken of het ons helpt bij de uitvoering en bewaken we zowel de kwaliteit als de veiligheid van inwoners.

In mei is een pilot gestart om te onderzoeken of en in welke mate er behoefte is om aangevraagde documenten thuis te laten bezorgen tegen betaling. Dat kan gaan over bijvoorbeeld het bezorgen van reisdocumenten en rijbewijzen. Dit voorkomt dat inwoners voor een tweede keer naar het gemeentehuis moeten reizen.

We zijn gestart met het project Duidelijke Taal, waarmee we onze communicatie met inwoners willen verbeteren. Naast een interne campagne gaan we met verschillende teams werken aan begrijpelijke teksten van bijvoorbeeld brieven. Daarnaast zorgen we ervoor dat onze (online) communicatiemiddelen ook toegankelijk zijn voor mensen met een lage taalvaardigheid, anderstaligen en mensen met een beperking.

Participatieverordening

In 2025 is het proces voor de participatieverordening van start gegaan. Deze verordening, die uiterlijk 1 januari 2027 gereed moet zijn, maakt onderdeel uit van het programma Democratie Dichterbij. Hiermee willen we inwoners meer en betere kansen bieden om mee te denken en invloed uit te oefenen op beleid en besluitvorming. Uit landelijke onderzoeken blijkt dat inwoners meer inspraak wensen; met deze verordening leggen we kaders vast om participatie in onze gemeentelijke processen te versterken. We bewaken het proces nauwgezet.

Daarnaast vindt er qua focusgebieden een verschuiving plaats binnen de gemeente. Vooral vanwege veiligheid is het stedelijk gebied prominenter onder de aandacht.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (😊, 😐, 😞) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Democratie Dichterbij: samenwerken met inwoners	😊	In 3 concrete projecten aan de hand van de participatieladder samenwerken tussen de gemeente en inwoners: samen ontwikkelen, ontschotten, inspireren en methoden en technieken uitproberen. Overkoepelend: bijeenkomsten organiseren waarin raadsleden, EOP's en ambtenaren samen thema's verkennen tijdens #Hoe-dan bijeenkomsten.
	😊	Duurzame verankering van de EOP-structuur. Dit door EOP's te ondersteunen bij hun rol en taak, het vinden en behouden van vrijwilligers en door structureel bestuurlijk overleg tussen de burgemeester en de EOP's. De ondersteunende en regisserende rol van de gebiedscoördinatoren is hierbij van groot belang.
	😐	Inzicht bieden in de specifieke eigenschappen van dorpen en wijken en dat toepassen in beleid en uitvoering.
	😐	Doorontwikkelen gebiedswetsouderschap in samenhang met het werk van de gebiedscoördinatoren en in de structurele samenwerking met inwoners en EOP's.
	😊	Raad en college werken samen met EOP's/inwoners en de organisatie aan het participatiebeleid in de gemeente Emmen. Dit als opmaat naar de participatieverordening die uiterlijk op 1 januari 2027 gereed moet zijn.
Regionaal samenwerken	😊	Actief aanwezig zijn in bestuurlijke netwerken en landelijke en regionale samenwerkingen en van daaruit de Kansenagenda en het Ontwikkelperspectief uitwerken en de aandacht van het rijk vasthouden op basis van de programmatische aanpak Elke Regio Telt!
	😊	Ontwikkelen en uitvoeren van een zelfbewust en toekomstgericht profiel van de gemeente in het licht van regionale en bredere samenwerkingen en citymarketing.
Dienstverlening die meegroeit met de samenleving en de tijd	😐	Uitvoeren pilot digitalisering en AI bij de dienstverlening aan inwoners.
	😊	Uitvoeren van de aanpak Direct Duidelijk in de gehele organisatie.
	😊	Inwoners zijn tevreden over de dienstverlening van de gemeente zoals blijkt uit de cijfers over de dienstverlening. Prestatieindicatoren: samenwerking, informatievoorziening balie en website, telefonie en afhandeling van contacten en zaken.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alleen afwijkingen > € 70.000 opgenomen. Budgettaire neutrale afwijkingen zijn niet opgenomen in onderstaande tabel.

De budgettaire afwijkingen welke neutraal zijn of kleiner dan € 70.000 zijn, staan opgenomen in bijlage 1: 'Budgettaire neutrale posten in BERAP II' en bijlage 2: 'Ontwikkelingen per categorie'.

In deze bijlages staan ook opgenomen op welk programma én taakveld de afwijking invloed heeft.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-11.798	-11.636	-11.931	295
Baten	2.030	2.030	2.380	-350
Saldo van baten en lasten	-9.768	-9.607	-9.552	-55
Stortingen in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	370	370	0
Mutaties reserves	0	370	370	0
Totaal	-9.768	-9.237	-9.182	-55

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Hogere contributie VDG en VNG	-125	0	-125	0
Er is een nadeel op het budget voor bestuurlijke samenwerking, hetgeen wordt veroorzaakt door een stijging van de contributies van de VNG en de VDG. De verwachting is dat de contributies de komende jaren blijven toenemen. Dit wordt deels veroorzaakt door een toenemende inwonersaantal. Om die reden zal het structurele effect worden betrokken bij Berap-I 2026 en begroting 2027.				
Hogere legesopbrengsten publiekzaken	-170	350	180	0
Dit jaar zijn meer paspoorten en ID-kaarten uitgegeven. Naast deze documenten zijn er ook meer rijbewijzen uitgegeven, mogelijk omdat inwoners al naar het gemeentehuis moeten voor een paspoort- en/of ID-kaart verlenging en het rijbewijs dan ook direct laten verlengen. Tegenover de extra opbrengsten van circa € 350.000 zijn er ook extra lasten van circa € 170.000 in verband met afdrachten aan het Rijk en andere overheidsorganisaties.				
Totaal	-295	350	55	0

3.2 Economie en Werkgelegenheid

Trends en ontwikkelingen

Ontwikkeling Spoor NSL

Met de besluitvorming over het budget voor de realisatie van de NederSaksenlijn (NSL) in de recent door 2e en 1e kamer vastgestelde Voorjaarsnota komt de ontwikkeling van de NSL in een stroomversnelling.

Op 6 oktober 2025 wordt het startbesluit voor de MIRT-verkenning Nedersaksenlijn genomen. In het kader hiervan is de ontwikkeling Spoor ook toegevoegd aan de prioritaire opgaven van de gemeente Emmen. Zie verder ook paragraaf 3.7.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (😊, 😐, 😞) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Een toekomstbestendige kennis- en netwerkeconomie en arbeidsmarkt met een sterke verbinding tussen kennis- en onderwijsinstellingen, werkgevers, werknemers en studenten, waar studenten en werknemers willen studeren en (blijven) werken en wonen		Vanuit de Arbeidsmarktregio Drenthe (AMRD) met stakeholders invulling en uitvoering geven aan (regionaal) Human Capital agenda.
		Uitvoering programma JTF Emmen met invloed op regelingen, informeren en begeleiden bedrijven en kennisinstellingen.
		Bijdragen aan bewustwording bij werkgevers van het belang van Duurzame Inzetbaarheid van werknemers.
		Blijven inzetten op doorontwikkeling Studiestad Emmen waarbij de integrale verbinding wordt gezocht met Greenwise Campus, de fysieke campusontwikkeling en de binnenstad.
Een robuuste economische structuur (ecosysteem) met (maatschappelijke) impact op de regio en een aantrekkelijk vestigingsklimaat, resulterend in groei en toenemende concurrentiekracht van de relevante industriële sectoren Chemie, HTSM en Energie		Bijdrage leveren aan de strategie van Greenwise Campus op de thema's Chemie, maakindustrie/HTSM, Energie en Welzijn, Zorg en Technologie.
		Europastrategie vertalen in een Europa-agenda, inclusief de Duitslandagenda met aandacht voor projectverwerving en het stimuleren gebruik Europese fondsen en het ontwikkelen en uitvoeren van de lobbystrategie in Emmen.
		Actief onderhouden van onze (inter)nationale netwerken, zoals NG4, Economic Board Noord Nederland, Chemport Europe, Greenwise Circular Plastics, EU Office Brussel, Sterk Noord Nederland (SNN), EDR, Rijnland Instituut, IBDO, Founded in the North, VDG, DTZ. Verkennen economische samenwerking met Enschede en regio Zwolle.
		Via inzet van het SIOF geven wij een impuls aan economische ontwikkelingen die bijdragen aan het vestigingsklimaat, de werkgelegenheid en gebruik van fondsen voor transitie.
		Er wordt (integraal) uitvoering gegeven aan het Actieplan Circulaire Economie. Vanuit Emmen wordt voor heel Noord Nederland een Innovatieprogramma Circular Plastics opgesteld met inzet van aanjagers/innovatie-makelaars. Voor dit innovatieprogramma worden EFRO-middelen gewonnen.
		Uitvoering geven aan de nieuwe Regiodeal die in 2024 van start is gegaan, met nadruk op projecten die bijdragen aan economische structuurversterking.
		In 2025 blijven we inzetten op het stimuleren en ondersteunen van Impact Ondernemen en nemen we deel aan de citydeal Impact Ondernemen.
		Bijdrage leveren aan de realisatie van de Energiehub GZI Next en de verdere uitrol van de hydrogen backbone in Emmen.
Versterken van het MKB door kennisdeling. Ondersteuning van de topsectoren met digitalisering als "enabler". Interne digitale innovatie van het team Economie.		Het MKB vormt de ruggengraat van de lokale economie. Om deze bedrijven te helpen concurrerende te worden en zich voor te bereiden op de toekomst, richt richten we ons op het vergroten van hun digitale kennis en vaardigheden. Dit wordt bereikt door middel van trainingen, workshops, het opzetten van digitale netwerken, en het bieden van subsidies en financiële ondersteuning voor digitaliseringsinitiatieven.
		Door samenwerking met ondernemers en kennisinstellingen stimuleren we innovatieve digitale oplossingen binnen de topsectoren van Emmen, zoals de maakindustrie. Dit omvat het versterken van de digitale infrastructuur, het bevorderen van innovatie en samenwerking, en het ontwikkelen van digitale vaardigheden en veiligheid binnen deze sectoren.
		Om ondernemers zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen, vraagt dat ook om voldoende kennis en inzicht in digitalisering door de eigen organisatie. Hierom werkt het team Economie aan het invoeren van data-gedreven besluitvorming. Dit wordt ondersteund door het ontwikkelen van een data-strategie, het inrichten van KPI-monitoring

Doel		Prestatie
		dashboards, en het verhogen van de datageletterdheid binnen het team.
Via lobbyinzet gemeente Emmen beter profileren en positioneren en daarmee onze belangen behartigen en strategische doelen behalen	😊	Uitvoering geven aan lobbyplannen, waarbij we kiezen voor thema's die bijdragen aan de economische structuurversterking, profilering en positionering van Emmen als 100.000+ gemeente en het versterken van onze economische positie op regionaal, nationaal en internationaal niveau.
	😊	Samen met NG4, VNG en IPO de belangen behartigen van regio's bij het opstellen van de kaders voor het cohesiebeleid en Europese programma's en fondsen voor de nieuwe programmaperiode 2027-2034 (Meerjaren Financieel Kader EU) ¹ .
	😊	Bouwen en onderhouden van sterke relaties met politici, bewindvoerders, beleidsmakers, kennisinstellingen, bedrijven, brancheorganisaties, maatschappelijke instanties, investeringsmaatschappijen.
	😊	Continu signaleren van economische trends en ontwikkelingen en vertalen naar beleid en gerichte acties. Monitoren van besluitvormingsprocessen bij de ministeries, Kabinet en Tweede Kamer.
Faciliteren van de ambities van het Greenwise Campus samenwerkingsverband op de sporen: • Kennisontwikkeling, -valorisatie, ondernemerschap • Versterken onderwijspropositie (flexibel, LLO, doorlopende leerlijnen) • Sterke positionering, profilering en branding • Creëren attractieve randvoorwaarden	😊	We blijven een bijdrage leveren aan de strategische koers (inhoud, aanpak, positionering) en de doorontwikkeling van Greenwise Campus, met als aandachtspunten:
	😊	• Versterken van de verbindingen tussen de gemeentelijke economische doelstellingen en Greenwise Campus.
	😊	• Ruimtelijke en financiële randvoorwaarden creëren voor de ontwikkeling van het beoogde Innovatiecentrum.
	😊	• Faciliteren van de nieuwbouwontwikkeling 'Beroepsonderwijscampus' van NHL Stenden en Drenthe College.
Stimuleren van innovatie en verduurzaming in industrie, land- en tuinbouw	😊	• Invulling en uitwerking geven aan grondtransactie(s) tussen gemeente en NHL Stenden en Drenthe College in het kader van de realisatie van de beroepsonderwijscampus.
	😊	Optimaal gebruikmaken van EU-fondsen voor innovatie en valorisatie.
	😊	Bijdragen aan het realiseren van toekomstbestendige bedrijventerreinen.
	😊	Uitvoering geven aan Stimuleringsregeling Revitalisering Landbouw Emmen.
Emmen heeft een aantrekkelijk ondernemingsklimaat	😊	Uitvoering geven / bijdragen aan de diverse activiteiten die zijn genoemd in de programmaliijnen Verduurzaming Industrie en Glastuinbouw uit het programma Duurzaamheid, Energie en Klimaat (DEK), zie ook programma 5.
	😊	We blijven ons bestuurlijk en ambtelijk inzetten voor de realisatie van de Nedersaksenlijn.
	😊	Integrale dienstverlening aan en acquisitie van bedrijven.
	😊	Doorontwikkelen ondernemersdienstverlening zowel intern als extern.
Emmen kent één scherp en breed uitgedragen economisch profiel dat aansluit op de krachtsectoren	😊	Pro actief en gericht subsidieadvies verlenen en proactief ogv projectverwerving, innovatie en ontwikkelingen bij bedrijven versnellen op de speerpuntsectoren.
	😊	Economische profilering Emmen koppelen aan ontwikkelingen Greenwise Circular Plastics. We spelen een leidende rol in Noord Nederland op het gebied van circulaire plastics en maakindustrie. Emmen wil zich op dit thema

Doel		Prestatie
		sterker profileren op regionaal, nationaal en internationaal niveau.
	😊	We organiseren het New eMMergy Congres.
	😊	Doorontwikkelen helder toeristisch profiel van Emmen. Deze wordt scherper neergezet en zichtbaar gemaakt.
	😊	Doorontwikkelen evenementen door het aanbod te stroomlijnen en in te zetten op de speerpuntensectoren.
	😊	Uitdragen Economisch profiel op eenduidige en duidelijke wijze.
Vergroten van de aantrekkingskracht van de gemeente Emmen om daar te verblijven, te recreëren, te ondernemen en te winkelen voor inwoners en bezoekers	😊	We starten een citymarketingcampagne waarbij we op verrassende en nieuwsgierig makende manier het imago van Emmen als innovatieve, ondernemende en trotse gemeente positioneren.
	😊	Uitvoeren Programma Emmen centrum op basis van de omgevingsvisie Emmen centrum uit 2017, aangevuld met het Integraal Uitvoeringsplan Regiostad Emmen uit 2022.
	😊	Opstellen van de Marktvisie.
	😊	Uitvoering geven in 2024 aan de motie 'Herziening winkeltijden met een doorloop naar begin 2025.
	😊	Vaststellen en implementatie van het evenementenbeleid.
	😊	Uitvoering geven aan het Integraal Uitvoeringsplan Regiostad Emmen, met inzet van de provinciale subsidie Regiostedenfonds.
	😊	Transformatie en herontwikkeling van het gebied tussen Markt en Weiart. We zetten de in december 2023 toegekende subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden in voor de gebiedsontwikkeling Tussen Markt en Weiart. Daarmee geven we een impuls aan het vergroten van de gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde in dit deel van het centrum, verminderen leegstand en het aantal vierkante meters detailhandel.
	😞	Afronden integrale gebiedsvisie Weerdingerstraat en omgeving (van Hondsrugweg tot en met Wolfsbergenweg, inclusief stationsgebied) ¹ .
	😊	Starten en voortzetten van (de voorbereiding van) een aantal grotere (woningbouw-) projecten in Emmen Centrum, waaronder: • Klokkenslag, • Brandweer-West, • P-Oost • Ten Noorden van de Molenstraat
	😊	Camperplaatsen P-Noord worden in 2025 opgeleverd.
	😊	Uitvoering geven aan Schetsontwerp Openbare Ruimte Rensenpark (2019) met inachtneming van de beleidswijzigingen uit herijkingsproces van de visie op het Rensenpark (juni 2023).
	😊	Uitvoering geven aan het opknappen en verduurzamen van (een deel van) het vastgoed in het Rensenpark.
	😊	Stimuleren meer dagrecreatief aanbod met een structureel karakter.
	😊	Benutten van het wandel- en fietsknooppunten netwerk evenals de MTB, ruiter en vaar infrastructuur.
	😊	Aanscherpen van de toeristische marketing en promotie en informatievoorziening.

Doel		Prestatie
		Uitvoering geven aan recreatieve ontwikkeling van het Bargerveen.
		Realiseren van een kinder beleefroute in het Noordbargerbos ² .
		Met de 'stimuleringsregeling vrijetijdseconomie' en 'regeling regionale samenwerking' initiatieven die Emmen aantrekkelijker en beter zichtbaar maken voor bezoekers stimuleren.
		Continueren van Vitale Vakantieparken Drenthe.

Toelichting doelen en prestaties

1. De uitwerking van de integrale gebiedsvisie Weerdingerstraat en omgeving wordt gestart in 2025. Afronding van de gebiedsvisie zal - als gevolg van de complexiteit en beperkte interne capaciteit- niet in 2025 plaatsvinden. De verwachting is dat de afronding op zijn vroegst in het vierde kwartaal 2026 zal plaatsvinden.

2. Het proces omtrent de realisatie van de kinder beleefroute in het Noordbargerbos is mede als gevolg van externe factoren gestagneerd. De komende maanden dient duidelijk te worden in welke mate hieraan alsnog uitvoering kan worden gegeven.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alleen afwijkingen > € 70.000 opgenomen. Budgettaire neutrale afwijkingen zijn niet opgenomen in onderstaande tabel.

De budgettaire afwijkingen welke neutraal zijn of kleiner dan € 70.000 zijn, staan opgenomen in bijlage 1: 'Budgettaire neutrale posten in BERAP II' en bijlage 2: 'Ontwikkelingen per categorie'.

In deze bijlages staan ook opgenomen op welk programma én taakveld de afwijking invloed heeft.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-13.249	-13.903	-14.028	125
Baten	2.855	2.855	3.042	-187
Saldo van baten en lasten	-10.394	-11.048	-10.986	-62
Stortingen in reserves	-400	-400	-400	0
Onttrekkingen aan reserves	1.615	2.060	2.210	-150
Mutaties reserves	1.215	1.660	1.810	-150
Totaal	-9.179	-9.388	-9.176	-212

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Extra budget citymarketing uit SIOF	-150	0	0	150

Voor 2025 en 2026 is € 250.000 per jaar beschikbaar gesteld om een plan voor citymarketing op te stellen en de basis op orde te maken. Omdat het plan eerder klaar is en de aanvraag begroting er ligt, wordt voorgesteld om een deel van het budget (€ 150.000) van 2026 naar voren te halen en dit jaar nog in te zetten om de basis op orde te maken. Dit betekent ook dat in 2025 een bedrag van € 150.000 extra wordt onttrokken uit de reserve SIOF. In 2026 kan dan meteen gestart worden met de uitvoering van het plan citymarketing. Hiermee is een budget van € 100.000 in 2026 niet meer nodig en kan teruggestort worden in de reserve SIOF. Dit wordt betrokken bij BERAP-I 2026.

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Ontwikkeling spoor Neder Saksen Lijn	-100	0	-100	0
De recente versnelling in de ontwikkeling van de Neder Saksen Lijn (NSL) leidt tot extra kosten. Hier is voor 2025 echter nog geen budget opgenomen in de begroting terwijl er wel al de nodige kosten worden gemaakt voor onder andere bijdragen aan stichting NSL, onderzoek verdiepte ligging Emmen en inzet van een procesmanager.				
Terugbetaling subsidie Wildlands Adventure Zoo	0	187	187	0
Bij raadsbesluit van 25 april 2023 is incidentele subsidie beschikbaar gesteld aan Wildlands Adventure Zoo B.V. (hierna: Wildlands) van € 1.245.000 in verband met onvoorziene kosten ten gevolge van explosief gestegen energiekosten. In 2025 is de subsidie lager vastgesteld. De reden hiervoor is dat uit de overgelegde verantwoording blijkt dat de werkelijke extra kosten voor Wildlands € 934.188 bedroegen. Bij de subsidieverlening van 26 april 2023 van € 1.245.500 is aan Wildlands een voorschot op de subsidie verstrekt van € 1.120.950 (90%). Het resterende bedrag van € 186.762 is door Wildlands inmiddels terugbetaald.				
Vrijval middelen lobbystrategie	125	0	125	0
Voor de versterking van de lobbystrategie zijn in de begroting middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen waren bedoeld voor het invullen van specifieke vacatures. In de eerste helft van het jaar is het echter niet gelukt om deze vacatures te vervullen, waardoor de beoogde formatie tijdelijk niet is ingevuld. Dit heeft ertoe geleid dat de beschikbare middelen in deze periode niet zijn benut. Inmiddels is gestart met het invullen van de formatie, waardoor de inzet van de middelen hopelijk alsnog plaatsvindt.				
Totaal	-125	187	62	150

3.3 Veiligheid

Trends en ontwikkelingen

Georganiseerde/ondermijnende criminaliteit

De voorbereidingen voor implementatie van het Programma Ondermijning gemeente Emmen zijn in 2025 gestart. Volgens planning is het Programma in 2025 operationeel. Dit programma is een uitvloeisel van en sluit aan op de doelstellingen van de Drentse Aanpak Ondermijning. Naar verwachting kan dit slechts deels uit bestaande budgetten worden gedekt.

Asielproblematiek

De landelijke ontwikkelingen bieden nog geen oplossing voor de aanhoudende asielproblematiek in onze regio. Denk daarbij aan het uitblijven van meerdere locaties (naast Ter Apel) waar asielzoekers zich kunnen aanmelden en het uitblijven van effectieve spreiding van asielzoekers. Hierdoor begint de asieloverlast in onze gemeente een structureel karakter te krijgen. Daarmee krijgen ook de beheersmaatregelen een structureel karakter.

Inzet BOA's

Boa's blijven onmisbaar voor een veilige en leefbare gemeente. Ze zijn dagelijks zichtbaar aanwezig in dorpen en wijken, en spelen een belangrijke rol bij het voorkomen en aanpakken van woonoverlast, jeugdoverlast, bijtincidenten, parkeeroverlast en signalen van ondermijning. In veel wijken houden zij samen met partners zoals politie, Sedna, woningcorporaties en gebiedscoördinatoren een wekelijks spreekuur voor inwoners en ondernemers.

Met name op het station in Emmen-centrum en in Nieuw-Weerdinge wordt veel overlast ervaren van een groep asielzoekers (meestal veilige landers). Daarom worden als aanvulling op de boa's en de politie, beveiligingscamera's en extra beveiligingspersoneel ingezet.

Zoals hiervoor al is opgemerkt, blijft de inzet in het stationsgebied en Nieuw-Weerdinge hoog. Dat is nodig vanwege aanhoudende problemen, zoals overlast door jeugdgroepen en asielgerelateerde situaties. Deze omstandigheid, de toenemende complexiteit van het werk en het belang van zichtbare aanwezigheid in de wijk maken de werkdruk hoog. Het is de vraag of de huidige capaciteit bij de boa's voldoende is om alle taken te kunnen uitvoeren.

De formatiesterkte van de Boa's was ook onderwerp van gesprek tijdens de behandeling van de kaderbrief. Op verzoek van de gemeenteraad (motie VVD bij de kaderbrief 2026) wordt de formatiesterkte van de boa's nader onderzocht. Voor de behandeling van de begroting 2026 ontvangt de raad de uitkomsten van dit onderzoek.

Maatschappelijke weerbaarheid

Op dit moment wordt de weerbaarheidsopgave door het rijk, de decentrale overheden en maatschappelijke partners geconcretiseerd. Daarbij is het zaak dat iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt. Onder meer NCTV, VNG en VRD vragen gemeenten om maatregelen te nemen. Deze ontwikkeling is daarom nog niet ingebracht in de opgavekaart. Ook kunnen de kosten hiervan nog niet exact in kaart worden gebracht.

Veiligheidsregio Drenthe (VRD)

Vanaf 2026 wordt de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) door het Rijk met 10% gekort. Deze korting heeft directe gevolgen voor de financiering van de veiligheidsregio's, waaronder Veiligheidsregio Drenthe (VRD). Deze korting is nog niet verwerkt in de in september 2025 vastgestelde begroting voor 2026. Zonder aanvullende financiering kan de korting gevolgen hebben voor de uitvoering van taken op het gebied van crisisbeheersing, brandweerszorg en weerbaarheid.

Indien de BDUR-korting volledig wordt doorgelegd naar de gemeenten, zou Emmen naar verhouding ongeveer € 135.000 extra moeten bijdragen.

Aanpak femicide

Het steunpunt femicide maakt deel uit van het bredere actieplan 'Stop Femicide' dat het kabinet heeft gepresenteerd in juni 2024. Het steunpunt gaat een landelijke coördinatiefunctie vervullen. In samenwerking met de andere Drentse gemeenten onderzoeken we welke gecoördineerde maatregelen we in Drenthe gaan treffen om femicide structureel aan te pakken. De voorbereidingen daarvoor zijn gestart. Als Emmen moeten we dus anticiperen op deze maatschappelijke ontwikkeling. De kosten daarvan kunnen op dit moment nog niet worden ingeschat.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (😊, 😐, 😞) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Voorkomen ondermijning	😊	We implementeren / geven (verdere) uitvoering aan de ambities zoals benoemd in de Drentse Aanpak Ondermijning en het Actieplan ondermijning.
Met bedrijven en instellingen verbeteren we de fysieke/externe veiligheid. De effecten van de Omgevingswet moeten worden getoetst aan het gemeentelijk fysieke/externe veiligheidsbeleid	😊	We geven uitvoering aan de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb). We werken conform de daarbij behorende nieuwe werkprocessen. In 2025 wordt datagericht gewerkt bij vergunningverlening, toezicht en handhaving ¹ . We dragen door het verbinden van voorwaarden aan vergunningen en het ondersteunen van de organisatie bij aan het veilig plaatsvinden van evenementen.
We beperken de impact van crises en rampen in het fysieke/sociale domein	😊	In 2025 is de bevolkingszorg in Drenthe op het landelijke vastgestelde niveau (Landelijk uniform kwaliteitsniveau Bevolkingszorg).
	😊	Prestatie-indicator: de Crisis management Organisatie (CMO) is volledig bezet en geprepareerd op crises en rampen in de algemene zin van het woord.

Doel		Prestatie
Met inwoners zorgen we voor veilige wijken en dorpen, waarin jongeren veilig kunnen opgroeien en ruimte is voor diversiteit		We geven uitvoering aan de lokale aanpak terugdringen huiselijk geweld, kindermishandeling, seksueel geweld en de aanpak alcohol- en middelenmatiging jeugd. De gemeente Emmen werkt vanuit verschillende invalshoeken aan een verbeterde aanpak zorg en veiligheid waarin jeugd een belangrijk onderdeel is. We richten ons op de implementatie van de Verklarende Analyse, het werken volgens de Aanpak ter voorkoming van Escalatie, het werken volgens de Visie Gefaseerd samenwerken aan Veiligheid en een verbeterde samenwerking van onze toegangsorganisatie met Veilig Thuis Drenthe.
		We houden structureel aandacht voor het thema discriminatie. Vanuit het rijk hebben we voor dit onderwerp dan ook een financiële bijdrage ontvangen. Dit wordt aangewend voor een (lokale) aanpak van discriminatie. In juni 2023 is de lokale aanpak vastgesteld door het college en ter informatie naar de raad gestuurd. De lokale aanpak is in 2025 in uitvoering.
We verminderen overlast en onveilige situaties van en door (kwetsbare) inwoners		In 2025 wordt gewerkt volgens de eerder met (zorg) partijen gemaakte afspraken over op- en afschalen van zorg en over casus - en procesregie, de zogeheten Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE). Daarbij is de gemeentelijke (regie)rol bij complexe zorg-vraagstukken versterkt.
		We zetten in op adequate, toekomstbestendige handhaving die zichtbaar is in dorpen en wijken. Onze inzet in de wijken en dorpen stemmen we af met de EOP's. Met de politie worden afspraken gemaakt over rol/positie en informatie-uitwisseling tussen wijkagenten en de BOA's.
Iedereen kan veilig deelnemen aan het verkeer		We hebben een uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid opgesteld dat aansluit bij het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (SPV 2030). In dit programma zijn specifieke locaties met een verhoogd verkeersveiligheidsrisico in beeld zijn gebracht aan de hand van een set risico-indicatoren.
		Vorbereiding aanpak van 4 gevaarlijke kruispunten gestart. Realisatie uiterlijk eind 2027 gereed. Betreft locaties: - Houtweg – Laan van de Marel - Statenweg – Veldlaan - Boslaan – Houtweg - Nieuw Amsterdamsestraat – Brinkenweg
Met partners willen we de ondermijning verstoren. Daarbij versterken we de ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid		We voeren de activiteiten in het Actieplan Ondermijning uit. Zo hebben we de actie De Boer Op uitgevoerd samen met de buurgemeenten, om die groep ondernemers bewust te maken van ondermijningssignalen. Ook hebben we bepaalde branches die een verhoogd risico lopen op ondermijning, als speerpunt benoemd.
		In Drents verband zijn we een samenwerkingsverband met de andere overheden gestart voor een gezamenlijke ondermijningsaanpak. Dat resulteerde in de Drentse Aanpak Ondermijning in 2024, die (ook) in 2025 in uitvoering is.
We versterken de cyberweerbaarheid van onze gemeente door onze eigen veiligheid op orde te hebben en inwoners voor te lichten		We blijven investeren in de veiligheid van onze systemen door uitvoering van de nodige testen/onderzoeken en gerichte interne voorlichting. We blijven ervoor zorgen dat onze (crisis)organisatie voorbereid is op cybersecurity.

Toelichting doelen en prestaties

1. Het zaakstelsel LEEF draait nog niet optimaal. Er wordt gewerkt aan verbetering hiervan.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alleen afwijkingen > € 70.000 opgenomen. Budgettaire neutrale afwijkingen zijn niet opgenomen in onderstaande tabel.

De budgettaire afwijkingen welke neutraal zijn of kleiner dan € 70.000 zijn, staan opgenomen in bijlage 1: 'Budgettaire neutrale posten in BERAP II' en bijlage 2: 'Ontwikkelingen per categorie'.

In deze bijlages staan ook opgenomen op welk programma én taakveld de afwijking invloed heeft.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-11.916	-12.489	-13.256	767
Baten	64	603	603	0
Saldo van baten en lasten	-11.852	-11.887	-12.654	767
Onttrekkingen aan reserves	0	72	72	0
Mutaties reserves	0	72	72	0
Totaal	-11.852	-11.815	-12.582	767

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Extra inzet BOA's	-100	0	-100	0

Er zijn extra kosten voor het inhuren van BOA's via Stichting Veiligheidszorg Drenthe die de Falcon opleiding volgen. Deze BOA's worden extra opgeleid, wat kwaliteit en praktijkervaring ten goede komt. Hierdoor verbeterd de kwaliteit van handhaving binnen de gemeente.

Extra inzet toezicht en handhaving stationsgebied	-300	0	-300	0
--	-------------	----------	-------------	----------

Als gevolg van aanhoudende en toenemende overlastproblematiek is de gemeentelijke inzet voor toezicht en handhaving gestegen. Dit hangt onder meer samen met de functie van Emmen als doorreisstation voor asielzoekers en de locatie van de dagopvang van het Leger des Heils. Dit betreft extra inhuur, die niet vanuit de reguliere formatie kan worden uitgevoerd. Er wordt toezicht gehouden in dagdiensten, avonddiensten en nachtdiensten. Er wordt in verband met persoonlijke veiligheid altijd in tweetallen gewerkt. Ook is meer inzet nodig door bijtincidenten van gevaarlijke honden. De budgetten voor asieloverlast en toezicht en handhaving zijn niet toereikend om uit het resterende budget van € 300.000 te dekken.

Hogere gemeentelijke bijdrage Zorg en Veiligheidshuis Drenthe	-150	0	-150	0
--	-------------	----------	-------------	----------

De gemeente draagt in het kader van Openbare Orde en Veiligheid bij aan het Zorg en Veiligheidshuis Drenthe. Deze bijdrage is ten opzichte van 2 jaar geleden toegenomen, mede als gevolg van extra taken waaraan uitvoering wordt gegeven. Het budget hiervoor is echter niet verhoogd waardoor een tekort is ontstaan. Deze ontwikkeling wordt betrokken bij Berap-I 2026 en de begroting 2027.

Overschrijding loonsom openbare orde en veiligheid	-217	0	-217	0
---	-------------	----------	-------------	----------

Binnen openbare orde en veiligheid is een tekort op de loonsom ontstaan. Dit komt voornamelijk doordat geen budget beschikbaar is voor de functie coördinator veiligheid. Deze functie werd voorheen gefinancierd uit andere middelen, maar valt nu volledig binnen de reguliere loonsom zonder dekking. Daarnaast worden er meer medewerkers ingezet dan daadwerkelijk aan formatieplaatsen beschikbaar is om uitvoering te kunnen geven aan taken. Er wordt onderzoek gedaan naar de taken binnen openbare orde en veiligheid om na te gaan of structureel extra formatie nodig is.

Totaal	-767	0	-767	0
---------------	-------------	----------	-------------	----------

3.4 Onderwijs en Jeugd

Trends en ontwikkelingen

Er zijn geen relevante trends en ontwikkelingen voor programma 4.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (😊, 😐, 😞) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Er zijn goede, eigentijdse scholen voor onze jonge inwoners gerealiseerd	😊	In 2025 wordt gestart met de vervangende nieuwbouw voor SO Thriantaschool aan de Zuidlaarderbrink, conform het IHP PO-VO, ter vervanging van de oude school aan de Balingerbrink.
	😊	De twee oude basisscholen Sint Franciscus in Weiteveen en Gerardus Majella in Nieuw-Schoonebeek van Stichting Catent worden in 2025 vervangen door twee nieuwe scholen op dezelfde locaties.
	😊	Eind 2023 is gestart met de vervangende nieuwbouw van Project SOED (fusie OBS De Barg met OBS De Brink), Expertise Centrum Anderstaligen (ECA) en SO Tine Marcusschool op. Begin 2025 komen deze drie scholen samen onder één dak aan de Mantingerbrink in de wijk Bargeres.
	😊	In 2025 wordt, conform het IHP PO-VO, voorbereidingskrediet verstrekt voor de nieuwbouw van RKBS Sint Henricus in Klazienaveen. Tevens wordt het voorbereidingskrediet verstrekt voor de vervangende nieuwbouw van OBS De Anbrenge in Erica.
Er is meer kansengelijkheid voor kinderen en jongeren, zodat zij hun talenten kunnen ontplooiën	😐	In 2025 hebben we de doelgroep voor Kansrijke Start uitgebreid van –9 maanden tot 2,5 jaar naar –9 maanden tot 5 jaar. Daarbij ontvangen 25 (aanstaande) ouders/verzorgers en hun kinderen (-9mnd-5 jaar) vroegtijdig ondersteuning waar nodig voor een goede start in het leven vanuit één aan Kansrijke Start verbonden interventies. ¹
	😊	We realiseren de laatste zes kinderraden in het schooljaar 2025-2026.
	😞	We vormen in 2025 een nieuwe Jongerenadviesraad op basis van het onderzoek dat we in 2024 samen met leerlingenraden en studentenraden VO, MBO en HBO hebben uitgevoerd. ²
	😊	In 2025 wordt vanuit de nieuwe aanpak laaggeletterdheid en expertise van de ervaringsdeskundige verder ingezet op het vergroten van de basisvaardigheden
Iedere jeugdige kan met perspectief opgroeien en zich ontwikkelen tot een veerkrachtige en zelfredzame jeugdige	😊	Vanuit de opgave “ontwikkelen” hebben we samen met onze strategische partners in 2025 een concrete aanpak gerealiseerd voor het bereiken van onze gezamenlijk geformuleerde opgaven.
	😊	In het 1e kwartaal 2025 voeren we een tussentijdse evaluatie uit voor Angelslo Academy.
	😞	In 2025 wordt VoorSam&Zo verder ingebed en uitgebreid. ³
	😊	In 2025 zal het project “De Reiskoffer” verder worden uitgerold naar het speciaal voortgezet onderwijs.

Toelichting doelen en prestaties

¹ Deze prestatie staat op oranje omdat de doelgroep van Kansrijke Start nog niet is uitgebreid naar tot 5 jaar. Er wordt gewerkt aan het verweven van Kansrijke Start in andere netwerken, waardoor er uiteindelijk een levensloop keten ontstaat. Het bereik van (aanstaande) ouders/verzorgers is wel behaald.

² Uit de gesprekken blijkt dat een Jongerenadviesraad niet aansluit bij de leefwereld van jongeren. Dit betekent dat we in 2025 geen nieuwe Jongerenadviesraad zullen realiseren. In plaats daarvan onderzoeken we welke vorm wel passend is voor jongeren en hoe we deze op een haalbare en uitvoerbare manier kunnen vormgeven.

³VoorSam&Zo wordt niet uitgebreid omdat we eerst willen weten wat dit project oplevert en wat de positieve effecten voor de gezinnen en de kinderen zijn.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alleen afwijkingen > € 70.000 opgenomen. Budgettaire neutrale afwijkingen zijn niet opgenomen in onderstaande tabel.

De budgettaire afwijkingen welke neutraal zijn of kleiner dan € 70.000 zijn, staan opgenomen in bijlage 1: 'Budgettaire neutrale posten in BERAP II' en bijlage 2: 'Ontwikkelingen per categorie'.

In deze bijlages staan ook opgenomen op welk programma én taakveld de afwijking invloed heeft.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-17.637	-17.925	-19.029	1.104
Baten	6.034	6.307	7.412	-1.104
Saldo van baten en lasten	-11.603	-11.617	-11.617	0
Stortingen in reserves	-5	-5	-5	0
Onttrekkingen aan reserves	146	146	146	0
Mutaties reserves	141	141	141	0
Totaal	-11.462	-11.476	-11.476	0

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Aanpassing specifieke uitkering educatie 2025	-253	253	0	0

De specifieke uitkering educatie is voor 2025 naar boven bijgesteld in verband met loon en prijsstijgingen.

Extra gelden voor Regionale Meld- en Coördinatiefunctie	-451	451	0	0
--	-------------	------------	----------	----------

Er zijn extra Regionale Meld- en Coördinatiefunctie gelden binnengekomen die doorgezet moeten worden naar Menso, conform de afspraken binnen het dienstverleningsovereenkomst.

Specifieke uitkering NPO middelen	-401	401	0	0
--	-------------	------------	----------	----------

De regeling waarvoor specifieke uitkering NPO middelen zijn ontvangen is afgelopen per 31 juli 2025. De inkomsten en uitgaven voor deze specifieke uitkering waren niet opgenomen in de begroting 2025. Het betreft namelijk restant gelden uit 2024 welke nog beschikbaar waren voor 2025.

Totaal	-1.104	1.104	0	0
---------------	---------------	--------------	----------	----------

3.5 Bouwen, Wonen en Milieu

Trends en ontwikkelingen

Bouwen & Wonen

De wet Versterking regie volkshuisvesting is tot op heden nog niet vastgesteld en in werking getreden. Dit brengt onzekerheid met zich mee met betrekking tot de werkzaamheden voor het komende jaar, waaronder het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma en de Urgentieverordening. Het is daarnaast nog niet duidelijk welke taken met betrekking tot de regie op woningbouw bij het Rijk, de Provincie of de gemeente komen te liggen.

Afval

Helaas treffen wij steeds meer vervuiling aan in containers. Containervervuiling betekent dat er verkeerd afval in de PMD- en/of GFT container wordt gegooid, waardoor dit afval wordt afgekeurd. Dat levert ons hoge kosten op. Daarom willen we containervervuiling zoveel mogelijk voorkomen door huishoudens rechtstreeks goed voor te lichten.

Omgevingswet

Het aantal aanvragen om een omgevingsvergunning is toegenomen in vergelijking met 2024. We zien wel een verschuiving binnen de vergunningaanvragen van nieuwbouw naar verbouw van woningen. Dit is een trend die landelijk zichtbaar is. Dit heeft effect op de hoogte van de legesopbrengsten.

Belemmeringen zoals stikstofregels, netcongestie en capaciteitsproblemen bij netbeheerders zorgen voor vertraging. Ook stijgende bouwkosten maken projecten minder haalbaar. Daarnaast wachten veel initiatiefnemers op duidelijkheid vanuit het Rijk over ruimtelijke ordening en stikstofbeleid.

Beleidsmaatregelen zoals het programma STOER (Samen Toewerken naar Ontwikkeling en Realisatie) en versoepelingen in regelgeving kunnen op termijn bijdragen aan versnelling nieuwbouw van woningen. Voor 2025 en 2026 verwachten we echter nog onzekerheid, vertragingen en lagere aantallen vergunningaanvragen nieuwbouwwoningen.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (😊, 😐, 😞) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Iedereen kan meedoen aan en meeprofiteren van (de opbrengsten van) de energietransitie	😊	Stimulering van de ontwikkeling van lokaal eigendom door de leerervaringen uit COBEN en het Beleidskader Participatie Drentse Zonneroute A37 in een organisatiestructuur te borgen.
	😊	We zetten een ondersteuningsstructuur op voor inwoners en bedrijven rond energiebesparing en verduurzaming. Het platform 'Emmen geeft Energie' is hiervoor de basis. We zetten hiervoor financiële regelingen voor in.
In 2050 wordt alle energie die we gebruiken duurzaam opgewekt (in Emmen en ook buiten de gemeente) en het energiesysteem is daarvoor toegerust	😊	Met de kennis en ervaringen uit de projecten GRITH en ORTESE voeden we pMIEK en RES en werken we aan een robuust energiesysteem op de lange termijn.
	😊	We actualiseren de Transitievisie Warmte en nemen daarin de mogelijkheden van nieuwe wet- en regelgeving rond de rol van de gemeente op.
Emmen wordt water-robuust en klimaatbestendig door continu te werken aan wateroverlast knelpunten, actief om te gaan met de	😊	Voorzetten van de subsidieregeling Funderingsonderzoek Bodemdaling voor woningeigenaren (onderzoek naar funderingsschade), de aansluiting bij het Fonds Duurzaam Funderingsherstel en Servicepunt Bodemdaling.
	😊	Integratie van klimaatadaptatie in relevante werkprocessen, projecten, opgaven en beleid conform uitvoeringsprogramma DPRA.

Doel		Prestatie
effecten van bodemdaling en het versterken van biodiversiteit		We werken het Integrale Beleidsplan Openbare Ruimte uit in concrete uitvoeringsplannen.
Aantrekkelijker, gezondere en veiliger woon- en leefomgeving van hoge kwaliteit met voldoende betaalbare woningen die toekomstbestendig zijn en passen bij de vraag		Het Plan van aanpak voor een gebiedsgericht programma Bargeres is gereed. Het Programma Angelslo is begin 2025 herijkt en gereed voor uitvoering.
		We voeren het woningmarktonderzoek uit ter voorbereiding op het opstellen van het nog op te stellen Volkshuisvestingsprogramma.
		De woon- en leefbaarheidsvisie voor de wijk Emmermeer wordt opgesteld ¹ .
De woon- en leefbaarheidsvisie voor de wijk Emmermeer wordt opgesteld		De gemeente Emmen stelt de Starterslening beschikbaar.
Meer regie op huisvesting van verschillende doelgroepen		De gemeente stelt het subsidiefonds 'betaalbare woningbouw' beschikbaar. Projecten die bijdragen aan meer sociale- en midden huurwoningen en betaalbare koopwoningen kunnen een aanvraag doen.
		De gemeente stelt nieuw kamerverhuurbeleid op en zorgt dat dit kan worden uitgevoerd ² .
Beschermen van het Emmens erfgoed		We geven uitvoering aan de Erfgoednota 2025 - 2029 via de implementatie van het onderzoek naar beeldbepalende bouwwerken, uitvoering van de beleidsregel molensubsidie en de subsidieregeling voor gemeentelijke monumenten en het opstellen van een visie gebedshuizen.
Uitvoering verplichtingen Omgevingswet		De gemeente stelt de Omgevingsvisie op en zorgt dat deze aan het eind van 2025 is vastgesteld.
		De gemeente werkt aan het opstellen van het Omgevingsplan.

Toelichting doelen en prestaties

¹ Woon- en leefbaarheidsvisie Emmermeer: de voorbereidingen voor de woon- en leefbaarheidsvisie Emmermeer zijn gestart. Door ontwikkelingen met betrekking tot wijkvisie/plannen in bredere zin in de organisatie is het opstellen van de woon- en leefbaarheidsvisie momenteel gepauzeerd. Er wordt onderzocht of er een bredere aanpak kan worden opgezet, in combinatie met Verder Samen.

² Kamerverhuurbeleid: er wordt gewerkt aan het nieuwe kamerverhuurbeleid. Er loopt echter nog een inventarisatie van de huidige verleende kamerverhuurvergunningen, die bepalend is voor beleidskeuzes. Hierdoor zal het beleid voor de zomer van 2026 worden vastgesteld.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alleen afwijkingen > € 70.000 opgenomen. Budgettaire neutrale afwijkingen zijn niet opgenomen in onderstaande tabel.

De budgettaire afwijkingen welke neutraal zijn of kleiner dan € 70.000 zijn, staan opgenomen in bijlage 1: 'Budgettaire neutrale posten in BERAP II' en bijlage 2: 'Ontwikkelingen per categorie'.

In deze bijlages staan ook opgenomen op welk programma én taakveld de afwijking invloed heeft.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-57.865	-59.629	-59.823	194
Baten	47.636	49.707	47.250	2.457
Saldo van baten en lasten	-10.228	-9.922	-12.573	2.651
Stortingen in reserves	-970	-2.442	-2.442	0
Onttrekkingen aan reserves	2.723	2.920	3.010	-90
Mutaties reserves	1.754	479	569	-90
Totaal	-8.475	-9.443	-12.005	2.561

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Afkeur PMD	-175	175	0	0

De afkeurkosten van PMD vallen naar verwachting € 175.000 hoger uit dan verwacht. Aangezien deze kosten onder de afvalstoffenheffing vallen wordt het tekort gedekt uit de voorziening afvalstoffenheffing.

Beplanting en bestrating rondom gebouwen	-100	0	-100	0
---	-------------	----------	-------------	----------

Openbare ruimte onderhoudt de beplanting rondom gebouwen. Deze kosten worden jaarlijks in rekening gebracht bij Vastgoed. Er wordt een overschrijding op het budget voorzien van € 100.000. Gezien het structurele effect zal dit worden betrokken bij Berap-I 2026 en de begroting 2027.

Bodemdaling	200	0	200	0
--------------------	------------	----------	------------	----------

Het Fonds Duurzaam Funderingsherstel (FDF) heeft vanaf 1 juli 2025 een landelijke werking gekregen. Hierdoor hoeft de gemeente Emmen als voormalig deelnemer geen reservering meer aan te houden voor het geval dat een inwoner van Emmen gebruik maakt van het FDF en de lening niet kan aflossen vanwege onvoldoende inkomen. Hierdoor kan de reservering van € 200.000 vrijvallen.

Diersoorten management plan	1.100	-1.100	0	0
------------------------------------	--------------	---------------	----------	----------

De uitvoering van het diersoorten management plan heeft vertraging opgelopen doordat later dan gewenst een projectmanager is geworven. De aanbesteding wordt nog dit jaar gestart en kan begin 2026 worden gegund. Hierdoor hoeft ook de dekking (specifieke uitkering en reserve) nog niet worden ingezet.

Inhuur externe geluidsmetingen	-120	0	-120	0
---------------------------------------	-------------	----------	-------------	----------

De Omgevingsdienst Drenthe (ODD) voert geen geluidsmetingen meer uit, daarom wordt extra capaciteit ingehuurd om toch voldoende metingen te kunnen doen.

Lagere leges omgevingswet	0	-1.532	-1.532	0
----------------------------------	----------	---------------	---------------	----------

De verwachte geraamde legesopbrengsten voor 2025 worden niet gehaald. Landelijk daalt het aantal omgevingsvergunningen voor nieuwbouwwoningen. Dit is ook zichtbaar in de regio. Er is sprake van een verschuiving van nieuwbouw naar verbouw. De begroting gaat uit van 900 omgevingsvergunningaanvragen, de verwachting is echter dat dit jaar ruim 550 omgevingsvergunningaanvragen worden ontvangen.

Perceel afvalrecycling	-73	0	-73	0
-------------------------------	------------	----------	------------	----------

Voor het dossier perceel afvalrecycling is meer juridische kennis en ondersteuning nodig dan binnen de gemeente aanwezig is. Dit dossier omvat onder andere complexe en intensieve handhaving op illegale bouwwerken. Hiervoor is externe expertise ingeschakeld en voor 2025 wordt 200 uur aan inzet verwacht.

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Riolering: Lagere dotatie voorziening 2025	-232	0	-232	0
De werkelijke investeringen vallen een stuk lager uit en schuiven op in de tijd. Dit komt onder andere door capaciteitsproblemen, veelal kaders die nog onbekend zijn, werk met werk maken en de lange doorlooptijd van de voorbereiding (onderzoeken duren langer door krapte arbeidsmarkt). Hierdoor vallen enerzijds kapitaalslasten vrij. Doordat de gewenste investeringen niet worden gerealiseerd, zal daarmee de gewenste omvang BTW op investeringen niet worden gerealiseerd en onttrokken worden uit de voorziening riolerings ten gunste van het resultaat. In plaats van een begrote onttrekking uit de voorziening wordt er daardoor bijgestort in de voorziening riolerings.				
Riolering: Omslagrente voorziening 2025	-205	0	-205	0
Aan taakvelden worden rentelasten toegerekend. De werkelijke rentelasten kunnen afwijken van de voorgerecalculeerde renteomslag. Als dit het geval is, kan de gemeente besluiten tot correctie. Correctie is verplicht als deze afwijking groter is dan 25%. Op basis van de prognose zullen we eind dit jaar zo rond dit percentage uitkomen. Uit voorzorg derhalve deze correctie. Deze correctie heeft ook invloed op de mutatie op de voorziening riolerings.				
Storting voorziening afvalstoffenheffing	-500	0	-500	0
Voor 2026 is de omvang van de voorziening afvalstoffenheffing ontoereikend. Om het verwachte tekort op de afvalstoffenheffing in 2026 op te kunnen vangen. Het verwachte tekort is circa € 500.000.				
Tekort omgevingsvisie	-90	0	0	90
Een deel van de werkzaamheden die in 2024 uitgevoerd zouden worden, waaronder het water- en bodem sturend onderzoek van Witteveen en Bos, is pas in 2025 afgerond. Dit komt doordat aanvullende informatie en onderbouwing benodigd was in de rapportage om de uitkomsten te verduidelijken. Daarnaast viel het opstellen van de milieueffectrapportage duurder uit en kon hier pas later mee gestart worden dan gepland, vanwege capaciteitstekorten bij onderzoeksbureaus die gespecialiseerd zijn in het opstellen van voornoemde rapportages. Tevens zijn de kosten voor fase 3 hoger, doordat een aantal aanvullende participatiemomenten met de samenwerkingspartijen, EOP's, inwoners en collega's zijn gepland. Dit is gedaan om input over de gemaakte keuzes in de concept omgevingsvisie op te kunnen halen en deze input te kunnen verwerken in het definitieve concept. Het verwachte tekort zal worden onttrokken aan de reserve omgevingswet.				
Totaal	-194	-2.457	-2.651	90

Overige: Team Vergunningen Leefomgeving

We verwachten mogelijk nog tegenvallers bij het team Vergunningen Leefomgeving onder andere omdat binnen dit team sprake is van langdurig ziekteverzuim. De werkzaamheden van de betreffende medewerkers kunnen niet worden opgevangen met de beschikbare capaciteit. Daarom is het nodig om extra medewerkers in te huren om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen.

3.6 Inkomensondersteuning

Trends en ontwikkelingen

Minimaregelingen (SAM-beleid)

Het aantal toekenningen binnen de stimulerings- en participatieregelingen blijft achter bij de oorspronkelijk verwachte toename. Dit komt vooral doordat de verhoging van het minimumloon heeft geleid tot een kleinere doelgroep: meer mensen vallen nu buiten de inkomensgrenzen van de regelingen. Daarentegen wordt er meer inkomensondersteuning geboden voor bijzondere noodzakelijke kosten.

De alleenverdienersproblematiek doet zich voor wanneer een huishouden met één partner met een inkomen en één partner zonder inkomen, door een ongelukkige combinatie van wetten en regels, minder toeslagen ontvangt dan een vergelijkbaar huishouden met een bijstandsuitkering. Hierdoor kan het besteedbaar inkomen van deze groep onder het bestaansminimum uitkomen. Het kabinet heeft daarom een tijdelijke regeling ingesteld om deze huishoudens te ondersteunen totdat er een structurele oplossing is. De gemeente Emmen heeft via de

septembercirculaire 2024 hiervoor middelen ontvangen. Voor het jaar 2025 zijn er voldoende middelen binnen het SAM budget. De incidentele middelen die wij gekregen hebben voor 2025 worden niet opgehaald en zullen ten goede komen aan de algemene reserve. De middelen voor dit doel voor de komende jaren zijn wel nodig.

BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten)

In 2024 heeft de gemeenteraad het amendement 'Beschut werken' aangenomen om alle inwoners op de wachtlijst van 31 december 2024 een beschutte werkplek aan te bieden. De uitvoering hiervan is gestart op 1 mei 2025. Inmiddels heeft ruim de helft van deze groep een dienstverband gekregen. Daarnaast zijn er personen gestart of starten binnenkort met een proefplaatsing. Met de overige kandidaten worden gesprekken gevoerd. Doordat de begroting is opgesteld voor het volledige kalenderjaar en de uitvoering op 1 mei is gestart, vallen de uitgaven lager uit dan oorspronkelijk geraamd. Dit wordt budgetneutraal verwerkt in Berap-II.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (😊, 😐, 😞) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Inwoners zijn financieel zelfredzaam	😊	Vroegsignalering 2024 wordt geëvalueerd. Dit moet leiden tot verbetering van de werkwijze en de dienstverlening. Het netwerk van vroegsignalering wordt uitgebreid met ketenpartners waardoor taken omtrent vroegsignalering in gezamenlijkheid worden opgepakt en aansluiting kan worden gezocht bij de brede aanpak van jongeren.
	😊	Onderzoek naar de mogelijkheden voor het aanbieden van gratis openbaar vervoer voor gezinnen met een laag inkomen. Eerste adviezen worden verwacht in Q2 2025.
Inwoners kunnen betaalbaar, duurzaam wonen en hebben toegang tot betaalbare zorg	😐	Schuldhelpverlening, minimaregelingen en bijzondere bijstand zijn gemakkelijk vindbaar voor inwoners en zijn laagdrempelig. Verbetering van de (regie op de) ketensamenwerking, extra inzet op communicatie en het betrekken van inwoners draagt daaraan bij. ¹
	😊	In 2025 wordt gestart met een beldienst. Dit leidt tot een hoger bereik waardoor meer inwoners ondersteund worden in hun hulpvraag.
Iedereen werkt en participeert eventueel met een steuntje in de rug	😊	We zetten stappen op het gebied van duurzame inzetbaarheid, het verlagen van het aantal uitkeringen en het ondersteunen van inwoners waaronder jongeren die nu nog een kleine baan hebben. Daarnaast gaan we inzetten op inwoners met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt.
	😊	Via onze partners Menso en EMCO stromen meer inwoners duurzaam uit naar werk, onderwijs, Beschut Werken, Baan-Afspraak-Banen, participatiebanen en menssupport (meer verstrekkingen loonkostensubsidie).

Toelichting doelen en prestaties

¹ De vindbaarheid en toegankelijkheid zijn nog niet op het gewenste niveau. Hoewel er stappen zijn gezet, sluiten de huidige voorzieningen nog onvoldoende aan bij de leefwereld van inwoners. De aankomende tijd blijft dit in ontwikkeling — fysiek én digitaal. De doorontwikkeling van het Geldloket en Vroegsignalering dragen hier aan bij, daarin is de ketensamenwerking cruciaal.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alleen afwijkingen > € 70.000 opgenomen. Budgettaire neutrale afwijkingen zijn niet opgenomen in onderstaande tabel.

De budgettaire afwijkingen welke neutraal zijn of kleiner dan € 70.000 zijn, staan opgenomen in bijlage 1: 'Budgettaire neutrale posten in BERAP II' en bijlage 2: 'Ontwikkelingen per categorie'.

In deze bijlages staan ook opgenomen op welk programma én taakveld de afwijking invloed heeft.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-69.625	-73.068	-73.517	449
Baten	56.319	57.290	57.400	-110
Saldo van baten en lasten	-13.306	-15.778	-16.117	339
Stortingen in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	250	250	0
Mutaties reserves	0	250	250	0
Totaal	-13.306	-15.528	-15.867	339

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Alleenverdienersproblematiek 2024	-159	0	-159	0

Via de septembercirculaire 2024 is een bedrag van € 159.280 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de Alleenverdienersproblematiek. Deze middelen gaan over programma's heen en zijn nu toegevoegd aan het betreffende taakveld.

ICT-kosten Sociaal Domein	-180	0	-180	0
----------------------------------	-------------	----------	-------------	----------

Binnen het Sociaal Domein is er een nieuwe aanbesteding voor CivSam geweest. Ook prijzen van andere applicaties stijgen in kosten.

Inzet Toezicht voor WMO en Jeugdwet in BOCE-verband	-110	110	0	0
--	-------------	------------	----------	----------

De BOCE-colleges hebben besloten om het Toezicht op WMO en Jeugdwet te intensiveren.

Totaal	-449	110	-339	0
---------------	-------------	------------	-------------	----------

3.7 Openbare Ruimte en Verkeer & Vervoer

Trends en ontwikkelingen

Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR)

Om te werken aan een gezonde, prettige, veilige, inclusieve en toekomstbestendige leefomgeving heeft de gemeenteraad in september het IBOR behandeld. Het IBOR is een strategisch beleidsplan waarin de kaders en richting staan voor het ontwerpen en beheren van de openbare ruimte. Het geeft ook uitgangspunten mee voor integrale samenwerking, zowel binnen als buiten het gemeentehuis. De uitwerking van het IBOR krijgt vorm via inrichtings-, beheer- en uitvoeringsplannen. Het opstellen van deze plannen is een vervolgstap na vaststelling van het IBOR.

Versneld wegwerken onderhoudsachterstanden

Ter afhandeling van de motie 'Onderhoud openbare ruimte' hebben we op 6 mei 2025 de raad per brief geïnformeerd. Hierin zijn we in gegaan op de achtergrond en aanpak van de ontstane achterstanden in de openbare ruimte. We constateerden dat:

- de achterstanden het gevolg zijn van samenlopende factoren;
- de oplossing niet ligt in een kortdurende impuls maar in een gefaseerde en integrale aanpak;
- de sleutel ligt in een combinatie van beleid, organisatieontwikkeling, samenwerking en innovatie;
- tijdelijke extra investeringen nodig zijn om de noodzakelijke verbeter slag mogelijk te maken.

De vervolgaanpak bestaat uit twee delen. Het eerste deel wordt gevormd door beleidsmatige en organisatorische verbeteringen. Dit komt neer op de uit de IBOR voortvloeiende beheers- en uitvoeringsplannen, op uitbreiding van de formatie, op een aangepaste inkoop- en aanbestedingsstrategie en op een nieuw beheersysteem. Het tweede deel bestaat uit een versnelling van concrete projecten die worden voorbereid of al zijn gestart, met een direct zichtbare impact op de openbare ruimte. Hierbij valt te denken aan de aanleg van centrale speelvelden, de aanpak van lokale knelpunten en aan een herijking van het project 'Onderhoud Wegen'. Deze herijking moet in de eerste helft van 2026 leiden tot een gerichte aanpak en tot de eerste resultaten van een nieuwe inkoopstrategie.

Beheer wegen, fiets- en voetpaden

Ter afhandeling van de motie 'Kwaliteitsniveau Wegen' hebben we op 26 augustus 2025 de raad per brief geïnformeerd over wegbeheer. Het gemeentelijke wegenbeheer verloopt in een vaste beheerscyclus waarbij zeven afwegingskaders richting geven aan de inzet van middelen en maatregelen. Deze kaders zijn verkeersintensiteit, meldingen, storingen en wensen, beschikbaar budget, planning en uitvoerbaarheid, werk met werk maken, beleidsmatige prioriteiten of gebiedsambities en wet-en regelgeving. In de vergadering van 25 september 2025 heeft de raad besloten dat er, als eerste uitwerking van het IBOR, een beleidsnota 'Onderhoud wegen en paden' wordt opgesteld.

Plan voor duurzame mobiliteit

De Gemeente Emmen werkt aan een goede bereikbaarheid en het terugbrengen van de CO2-uitstoot om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Op het punt van mobiliteit kiezen we nadrukkelijk voor maatregelen die inwoners op positieve wijze verleiden tot duurzame keuzes. Daarom willen we deelmobiliteit stimuleren en hebben we juli 2025 de aanvraag van Greenwheels voor het plaatsen van meerdere deelauto's in en om het centrum van Emmen verleend. Ook participeren we in de deelauto van Rensenspark-deelt op het Sterrenkamp. Per september sluit NS de fietsenkelder onder het station. De bekende OV-fiets komen op maaiveld te staan waardoor ze 24/7 te verkrijgen zijn, ook in het weekend.

Openbaar vervoer - Spoorontsluiting waaronder Nedersaksenlijn

Met het vaststellen van de Voorjaarsnota (zie paragraaf 3.2 Economie en werkgelegenheid) stelt het Rijk definitief 1,9 miljard euro beschikbaar voor de Nedersaksenlijn. De volgende stap in het proces van realisatie van de spoorlijn is de MIRT-Verkenning waarin o.a. de tracéstudie plaatsvindt en een plan wordt opgesteld voor de stationsomgevingen. Ook worden mogelijke verbeteringen aan de bestaande spoorlijn Emmen-Zwolle onderzocht op haalbaarheid.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (😊, 😐, 😞) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Aantrekkelijk en goed onderhouden openbare ruimte (dat bijdraagt aan biodiversiteit, klimaatadaptatie en leefbaarheid)	😊	Implementeren IBOR door te starten met experimenten.
	😊	Opstellen plan van aanpak om versneld onderhoudsachterstanden weg te kunnen werken en integraal te werken in de openbare ruimte.
	😊	Beheer en onderhoud: • Opschonen van sloten en oevers • Aanbesteden diverse werkbestedingen • Uitvoeren integrale aanpak kleinschalige knelpunten groen grijs • Uitwerken meerjarig onderhoudscontract Emco-groep • Realiseren nieuwe centrale speelplaatsen in overleg met de kinderraad en eop's
	😊	Opnemen parkeerknelpunten binnen integrale aanpak kleinschalige knelpunten groen grijs.
	😊	Voortzetten Fonds Dorpen en Wijken voor 2025 en 2026.
	😊	Uitvoeren centrumvernieuwing Nieuw-Schoonebeek en Klazienaveen en realiseren wijkpark Delftlanden.

Doel		Prestatie
Goed onderhouden en toegankelijke begraafplaatsen		Revitaliseren begraafplaats Wolfsbergen.
		Verbeteren beeldkwaliteit, toegankelijkheid en veiligheid van begraafplaatsen.
Goed beheerde en onderhouden wegen, paden en kunstwerken		Afronden werkpakketten wegen 2024 - 2025. ¹
		Renoveren, en waar nodig vervangen van civiele kunstwerken. ²
Een goede, duurzame en veilige bereikbaarheid van Emmen met auto, openbaar vervoer en fiets		Start MIRT verkenning Nedersaksenlijn (als vervolg op het haalbaarheidsonderzoek).
		Lobbyen verbeterplannen bestaand spoor (specifiek Emmen-Zwolle).
		Fysiek toegankelijk maken nieuwe bushaltes.
		Implementeren snelbus Hogeveen.
		Verbeteren fietsbereikbaarheid Emmerhout (aanleg ontbrekende schakels).
		Fasegewijs realiseren doorfietsroute F862 'Station Emmen Centrum – Centrum Klazienaveen'.
		Vervangen riolering en herinrichten Dordsestraat Noordbargerstraat.
		Vervangen riolering en herinrichten Weerdingerstraat – Seinstraat – Hoofdstraat. ³
		Opstellen Integraal Uitvoeringsplan Bereikbaarheid Emmen. ⁴
		Uitvoeren eerste deelprojecten reconstructie weg Emmen – Klazienaveen (N862).
		Vervangen folieconstructie Rondweg thv Rietlanden/Bargeres.
		Uitvoeren project Ongelijkvloerse kruising N391 – Pottendijk.
		Uitvoeren reconstructie Rondweg ter hoogte van Bargermeer.
		Opstellen SUMP / Visie voor mobiliteit.
		Verbeteren bewegwijzering op hoofdroutes (auto en fiets).
		Implementeren intelligente VRI's. ⁵
		Verbeteren verkeersveiligheid op gevaarlijke wegen door risico gestuurde aanpak waaronder 3e tranche SPV.
		Realiseren recreatief fietspad Buffer-zuid.
		Vervangen openbare verlichting (gemeentebreed nog nader te bepalen).

Toelichting doelen en prestaties

1. Afronden werkpakketten wegen 2024-2025: We werken aan het afronden van de werkpakketten wegen 2024-2025. Er zijn uitdagingen met financiële beperkingen, marktpartijen en uitvoeringskracht, het op orde krijgen van het databeheer, en klimaatverandering als versnellende factor, die de afronding bemoeilijken.
2. Renoveren, en waar nodig vervangen van civiele kunstwerken: Het geplande onderhoud van betonnen viaducten met schade aan voegovergangen ligt op schema. De geplande vervangingen van houten kunstwerken zijn grotendeels uitgevoerd. Niet alle vervangingen daarvan kunnen in 2025 plaatsvinden, omdat er in sommige gevallen aanvullend onderzoek vereist is. Er is daarom gekozen om de in 2026 geplande vervanging van (delen van) beschoeiingen naar voren te halen en dit jaar uit te voeren.
3. Vervangen riolering en herinrichten Weerdingerstraat: Het ontwerp- en omgevingsproces voor de herinrichting van de Weerdingerstraat vergt meer tijd. Ook is de scope van het project aangepast om de uitkomsten van het MIRT-onderzoek Nedersaksenlijn in relatie tot het stationsgebied, niet af te hoeven wachten. Omdat de Weerdingerstraat een belangrijke invalsweg is van het centrum van Emmen, wordt de uitvoering afgestemd op andere geplande werkzaamheden om de bereikbaarheid van het centrum te kunnen waarborgen. Zie verder rioolprojecten in de paragraaf Grote Projecten (hoofdstuk 4).
4. Opstellen Integraal Uitvoeringsplan Bereikbaarheid Emmen: Het integraal uitvoeringsplan bereikbaarheid Emmen wordt opgesteld als het visiedeel SUMP bekend is (januari 2026).
5. Implementeren intelligente VRI's: In 2024 zijn de eerste iVRI's op straat gekomen. Door problemen met de communicatie functioneren ze nog niet volwaardig. De (verdere) uitrol van iVRI's is afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek dat KPN momenteel doet naar de problemen in de datacommunicatie.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alleen afwijkingen > € 70.000 opgenomen. Budgettaire neutrale afwijkingen zijn niet opgenomen in onderstaande tabel.

De budgettaire afwijkingen welke neutraal zijn of kleiner dan € 70.000 zijn, staan opgenomen in bijlage 1: 'Budgettaire neutrale posten in BERAP II' en bijlage 2: 'Ontwikkelingen per categorie'.

In deze bijlages staan ook opgenomen op welk programma én taakveld de afwijking invloed heeft.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-44.346	-45.401	-45.579	177
Baten	6.266	6.113	6.113	0
Saldo van baten en lasten	-38.080	-39.289	-39.466	177
Stortingen in reserves	-1.302	-1.108	-1.108	0
Onttrekkingen aan reserves	1.528	2.575	2.575	0
Mutaties reserves	227	1.467	1.467	0
Totaal	-37.854	-37.821	-37.999	177

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Gladheidsbestrijding	-150	0	-150	0

Tijdens het winterseizoen 2024-2025 zijn er veel uitrukken geweest voor het bestrijden van gladheid. Deze uitrukken worden op basis van nacalculatie gefactureerd. Als gevolg hiervan is er een tekort van € 150.000 op het budget van gladheidsbestrijding. Aangezien het gladheidsseizoen 2026 start op 1 oktober 2025, kunnen de totale kosten voor dit jaar mogelijk nog hoger uitvallen. Hier is vooralsnog geen rekening mee gehouden.

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Kapitaallasten verkeersplannen en verkeersmaatregelen	143	0	143	0
Op het beheer openbare verlichting, beheer verkeersregelingen, verkeersplannen en- maatregelen en beheer openbaar vervoer is sprake van een voordeel op de kapitaallasten. Deze zijn het gevolg van gewijzigde planning in verband met de krapte op de markt van ingenieurs- en adviesbureaus en aannemers.				
Ontzameling van het kunstwerk de Lichtsluis in Emmer-Compasuum	-170	0	-170	0
Om de verkeersveiligheid in Emmer-Compasuum te borgen is het noodzakelijk om het kunstwerk de Lichtsluis te ontzamen.				
Totaal	-177	0	-177	0

3.8 Sport en Cultuur

Trends en ontwikkelingen

DIEP

Na het raadsbesluit omtrent de afbouw van het Biochron, is er duidelijkheid over de verhuizing van DIEP naar de nieuwe locatie in het Renssenpark. De oplevering van het Biochron wordt verwacht in de eerste helft van 2026. Met dit vooruitzicht kunnen we starten met de voorbereidingen voor de verhuizing en de officiële opening van DIEP in het nieuwe pand. Om de continuïteit van DIEP te waarborgen, zijn er in 2025 twee tentoonstellingen georganiseerd vanuit de tijdelijke locatie Villa de Lindenhof. Daarnaast heeft ook de educatieve programmering vanuit het Renssenpark (Afrikahuis) vorm gekregen, waarmee we de verbinding met de doelgroep en de gemeenschap verder versterken.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (😊, 😐, 😞) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Iedereen de mogelijkheid bieden om deel te nemen aan natuurlijk en sportief bewegen om een bijdrage te leveren aan een gezonde samenleving	😊	We werken samen met Drenthe College. Onderwijsopdrachten van leerlingen worden uitgevoerd in drie gebieden (gebiedsleren).
	😊	We ondersteunen vrijwilligersorganisaties in het sportieve domein en helpen hen bij specifieke vragen.
	😊	We dragen bij aan de integrale aanpak Brede SPUK/ GALA op het thema 'van ziekte en zorg naar gedrag en gezondheid' (preventie). Onze ambitie 2 van de Kadernota sportief bewegen.
Onze sportaccommodaties zijn goed exploitabel, duurzaam, functioneel en eigentijds voor nu en in de toekomst en hebben tevreden gebruikers	😊	Ons sportvastgoed en sportparken worden up-to-date en toekomstbestendig. Onder andere de verduurzaming van het zwembad Neptunus en een aantal sportaccommodaties.
	😊	We ondersteunen vrijwilligersorganisaties in het sportieve domein en helpen hen bij specifieke vragen.
	😊	Wij brengen sportspecifieke kennis in bij de uitvoering van IHP Binnensport en de campussen.
In Emmen hebben we een divers cultuuraanbod dat dichtbij en bereikbaar is voor alle inwoners en	😊	Continuering van het CBK, onder de nieuwe naam DIEP, zodat een podium voor beeldende kunst en (kunst en cultuur)educatie geborgd blijft binnen de gemeente Emmen.
	😊	Versterking van de museale voorzieningen.

Doel		Prestatie
een sterke en gezonde culturele infrastructuur		Uitvoering geven aan de subsidieregelingen voor cultuur.
		Behouden en ontwikkelen van samenwerkingsverbanden op lokaal, provinciaal en noordelijk niveau (Emmense culturele partners, VDG en We the North).
Kunst, cultuur en erfgoed leveren een bijdrage aan maatschappelijke vraagstukken, de leefbaarheid en de economie van Emmen		Stimuleren dat cultureel erfgoed rond Van Gogh en het Veen zichtbaar en beleefbaar wordt 1.
		In 2024 is de nieuwe cultuurnota 2025-2028 opgesteld. Besluitvorming heeft plaatsgevonden in december 2024. In 2025 wordt hier vervolgens uitvoering aan gegeven.
Inwoners van Emmen weten Facet te vinden in hun culturele en maatschappelijke ontwikkeling		Facet ontwikkelt zich verder als maatschappelijk-educatieve bibliotheek.
		Facet geeft in 2025 uitvoering aan de twee toegekende SPUK aanvragen om daarmee de bibliotheekvoorzieningen in de gemeente Emmen te versterken.
		Er wordt uitvoering gegeven aan het huisvestingstraject van Facet.

Toelichting op prestaties en doelen

1 Tijdens de behandeling van de kaderbrief op 26 juni 2025 is de motie ‘Behoud Veenpark’ unaniem aangenomen. Helaas heeft het Veenpark op 18 augustus 2025 faillissement aangevraagd en sprak de rechtbank een dag later, op 19 augustus 2025, het faillissement uit. Er worden gesprekken gevoerd met de curator waarin we benadrukken dat we ons, in lijn met de door de raad unaniem aangenomen motie, blijven inzetten voor het behoud van de voorziening Veenpark onder een gezond financieel bestuur. Het Veenpark is voor ons een belangrijke dag-attractie, culturele voorziening en drager van het verhaal van het veen, dat we graag willen behouden in onze gemeente.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alleen afwijkingen > € 70.000 opgenomen. Budgettaire neutrale afwijkingen zijn niet opgenomen in onderstaande tabel.

De budgettaire afwijkingen welke neutraal zijn of kleiner dan € 70.000 zijn, staan opgenomen in bijlage 1: ‘Budgettaire neutrale posten in BERAP II’ en bijlage 2: ‘Ontwikkelingen per categorie’.

In deze bijlages staan ook opgenomen op welk programma én taakveld de afwijking invloed heeft.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-25.541	-25.874	-25.844	-30
Baten	4.582	4.905	4.805	100
Saldo van baten en lasten	-20.959	-20.969	-21.039	70
Stortingen in reserves	-12	-12	-12	0
Onttrekkingen aan reserves	253	455	455	0
Mutaties reserves	242	444	444	0
Totaal	-20.717	-20.526	-20.596	70

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Inhuur derden DIEP	-70	0	-70	0
Vanwege (langdurige) ziektevervanging van meerdere medewerkers en vervanging in verband met zwangerschapsverlof bij DIEP - Ruimte voor beeldende kunst, is meer ingehuurd dan vooraf begroot.				
Nadeel op inkomsten zwembad Neptunus	100	-100	0	0
Vanaf 1 mei is het zwembad Neptunus verbouwd en is dus gesloten voor publiek. Hierdoor worden er geen inkomsten meer gegenereerd. Dit nadeel kunnen we tijdelijk dekken uit de specifieke uitkering stimulering sport.				
Totaal	30	-100	-70	0

3.9 Sociaal Domein

Trends en ontwikkelingen

Begeleiding

Het aantal indicaties begeleiding kent een stijgende trend (stijging van 8% in anderhalf jaar). De stijging zit met name in jongvolwassenen en inwoners die meer langdurige begeleiding nodig hebben om op terug te kunnen vallen. Er liggen verschillende verklaringen aan ten grondslag. Inwoners wonen steeds langer met complexe problematiek zelfstandig thuis. Ook zien we een stijging door de wachtlijsten voor GGZ-behandeling waarbij tijdelijk begeleiding in wordt gezet om escalatie te voorkomen.

Om de stijging op te vangen werken we steeds meer met digitale vormen van begeleiding en collectieve begeleiding (in groepen). Stapsgewijs wordt dit verder uitgebreid waarbij we er rekening mee houden of het voor de doelgroep passend is. De stijging kan deels worden gedekt uit de gebiedsbudgetten die de hoofdaanbieders-Wmo ontvangen omdat het verwachte aantal indicaties schoonmaakondersteuning en dagbesteding iets lager is dan verwacht (€ 100.000). Het overige deel (€ 250.000) kan worden gedekt uit de post 'vergrijzing'.

Hulpmiddelen

We verwachten een voordeel van € 600.000 op de Wmo-hulpmiddelen. We verstrekken minder scootmobielen en complexe hulpmiddelen dan eerdere jaren. Er wordt door Stichting de Toegang nadrukkelijker gekeken naar de vervoersvraag van de inwoner en welke oplossing hierbij passend is. Zo kan het bijvoorbeeld een betere en goedkopere oplossing zijn om een Wmo-taxipas voor het collectief vervoer te verstrekken in plaats van een hulpmiddel als de omvang van de vervoersvraag beperkt is.

Beschermd wonen

We zien een stijging in het aantal indicaties Beschermd wonen (10%). Dit zorgt voor een verwachte afwijking van € 1.1 miljoen. Het gaat hier met name om jongvolwassenen die problemen hebben met huisvesting (vastlopen woningmarkt) en daardoor niet kunnen uitstromen. Tegelijkertijd zien we dat de toelating naar de WLZ weer strenger is geworden nadat de instroom na openstelling vanwege langdurige psychische problemen groter was dan verwacht. De stijging kan worden gedekt uit de reserve Beschermd Wonen (€ 800.000). De overige dekking komt uit de extra middelen voor beschermd wonen uit de meicirculaire (€ 300.000).

Menso en EMCO

De uitvoering van het amendement Wachtlijsten Beschut Werk is vanaf 1 mei 2025 gestart met de helft (38) van de personen op de wachtlijst (er stonden 77 personen op de wachtlijst op 31 december 2024). Er was rekening gehouden met budget voor het hele jaar. Door de start vanaf 1 mei hebben we minder begeleidingskosten. Tegelijkertijd ontvangen we ook een lagere vergoeding van het Rijk voor de loonkostensubsidie (BUIG) in programma 6. De hiermee gemoeide kosten en opbrengsten (€ 450.000) zijn lager dan verwacht en kunnen budgetneutraal worden verwerkt.

Jeugd

De prognose voor de kosten voor jeugdhulp is € 4,36 miljoen hoger dan begroot. De volumegroei die is ingezet in 2024 zet zich in 2025 sterker voort. Er is een volumestijging van 4,1% te verwachten voor 2025. In 2024 was dit nog 1%. We zien zowel een stijging in de afgegeven indicaties als in de gemiddelde duur van een traject. Dit komt mede door de verstopte jeugdhulpketen en wachtlijsten. De stijging zit op meerdere voorzieningen. Om deze trend te keren zijn extra investering noodzakelijk.

Daarnaast zien we dat het gemiddelde tarief is gestegen met 7,8%. In de begroting is rekening gehouden met een stijging van 5,2%. Dit betekent dat de gemiddelde stijging van het tarief 2,6% hoger is dan begroot. Deze tariefstijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de cliëntgebonden overeenkomsten (CGO), crisis en het Landelijke Transitiearrangement (LTA). CGO's zijn de overeenkomsten die we moeten sluiten omdat er geen passend aanbod is bij de gecontracteerde partijen. Voor hoog-complexe zorg, bijvoorbeeld bij meervoudige beperkingen, maakt de VNG landelijk afspraken met een aantal aanbieders (LTA) zodat deze zorg landelijk beschikbaar is. Voor het eerst zien we in 2025 een daling in het aantal indicaties bij verblijf, dat is ook wat we beogen. Daarbij zien we een toename van de gezinsbehandeling omdat er meer vanuit de context van het kind en het gezin wordt gekeken. De gewenste daling op de individuele behandeling is nog niet waarneembaar. We willen jeugdigen vroeg opvangen (sociaal pedagogische basis) zodat zwaardere inzet niet nodig is.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (😊, 😐, 😞) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Inwoners ervaren veiligheid in eigen huis	😊	We borgen dat Stichting De Toegang haar werkwijze rondom regievoering aanpast. Dit wordt meegenomen in de implementatie van het AVE-model (Aanpak Voorkoming Escalatie)
Inwoners kunnen meedoen	😊	We voeren regie op het ontwikkelen van het werken in gebiedsnetwerken gericht op het samenwerken van uitvoeringspartners aan het versterken van de sociale basis en samenkracht (collectieve vraag).
Inwoners hebben gelijke kansen op een goede gezondheid	😊	Middels werkwijze data, duiden, dialoog en doen versterken we de bestaande aanpakken op sport, bewegen, cultuur gezondheid en sociale basis en verbinden dit met de volgende fase van de gebiedsnetwerken waarin focus ligt op leefbaarheid en samenkracht.
	😊	Implementatie van ketenaanpakken Kansrijke Start, overgewicht en obesitas kinderen, Gecombineerde Leefstijl Interventie, Welzijn op recept en valpreventie.
Inwoners kunnen zo veel en zo lang mogelijk thuis wonen	😊	We actualiseren het convenant Wmo-woningaanpassingen met de woningcorporaties en onderzoeken de mogelijkheden om dit in BOCE-verband in te stellen ¹
	😊	We geven uitvoering aan de in 2024 opgehaalde behoeften rondom mantelzorgondersteuning in de gemeente Emmen.
Inwoners voelen zich prettig en veilig in de eigen leefomgeving	😊	We geven uitvoering aan de regionale woonzorgvisie en de afspraken die gemaakt zijn in het regionale woonzorgakkoord.
	😊	We werken aan een gezonde en veilige leefomgeving met de ontwikkeling van de omgevingsvisie.
Inwoners kunnen betaalbaar, duurzaam wonen en hebben toegang tot betaalbare zorg	😊	We hebben inzicht in de partijen van het zorglandschap in Emmen en de vraagstukken die rondom toegang tot en betaalbare zorg spelen.
	😊	We vergroten het aanbod van vrij toegankelijke algemene voorzieningen.
Jeugdigen kunnen hun talenten ontplooiën	😊	Met "Perspectief op Jeugd" werken we aan een transformatiebeweging waarbij we een ombuiging maken van individuele geïndiceerde jeugdhulp naar vrij toegankelijke (collectieve) ondersteuning, hulp. Waarbij wordt ingezet op het gewone leven (wat gaat goed), een

Doel		Prestatie
		integrale aanpak, matched care en ondersteuning met oog voor de context. We geven dit vorm middels de pilots: • in verbinding met onderwijs door pilots 'Passend onderwijs – jeugdhulp' • In verbinding met huisartsenzorg door (uitbreiding van) pilot 'POH Jeugd' • In verbinding tussen welzijn Sedna en stichting De Toegang door de pilot 'Gezinscoach' Door te focussen op de transformatiebeweging en het versterken van het gewone leven, vermindert uiteindelijk ook de instroom in de geïndiceerde jeugdhulp of wordt deels voorkomen
	😊	In het kader van het versterken van de "pedagogische kracht" in dorpen en wijken gaan we in 2025 in 8 dorpen, wijken de inzet van jongerenwerk versterken
	😊	Om te zorgen dat jongeren geen belemmeringen ervaren in het krijgen van zorg en ondersteuning in de overgang naar volwassenheid wordt er ingezet op een integrale aanpak 16-27 jaar.
Iedereen werkt en participeert eventueel met een steuntje in de rug	😊	We willen dat jeugdigen ervaren dat onderwijs en de inzet van zorg en ondersteuning in samenwerking plaatsvindt. In 2025 gaan we samen met onderwijs de sociaal maatschappelijke rol van de school versterken. We geven een nieuwe impuls aan de inzet van Brede School door het accent te leggen op wijken met een lage sociale economische status. Hierbij hoort dat we het netwerk rond brede school netwerk en VoorSam&Zo (voorheen Integrated Care) steviger met elkaar gaan verbinden.
	😊	We werken aan integrale voorzieningen op het gebied van Wmo en Participatiewet, onder andere door het doorontwikkelen van Menssupport en participatiebanen. Hierdoor kunnen we nog beter aansluiten bij de behoefte van de inwoners om te kunnen participeren. Wij willen het schakelen tussen voorzieningen en trajecten voor deze inwoners gemakkelijker maken. We streven naar voldoende mogelijkheden om de kansen op ontwikkeling te grijpen zonder verlies van bestaande zekerheden. De aandacht ligt bij het simpel switchen, de participatiebanen en beschut werken.
	😊	Er wordt uitvoering gegeven aan de nieuwe Wet Inburgering, waarbij iedere volwassen statushouder een leertraject en arbeidsre-integratietraject krijgt aangeboden om de integratie zo voorspoedig mogelijk te laten verlopen.

Toelichting doelen en prestaties

¹ *Convenant Wmo-woningaanpassingen:* Het initiatief voor het actualiseren van het convenant Wmo-woningaanpassingen ligt bij de woningcorporaties. Zij hadden de wens om dit in BOCE verband op te stellen. De wens om dit op deze wijze op te pakken is er nog wel maar actualisatie zal waarschijnlijk niet in 2025 gerealiseerd zijn. De afspraken in het huidige convenant blijven geldig.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alleen afwijkingen > € 70.000 opgenomen. Budgettaire neutrale afwijkingen zijn niet opgenomen in onderstaande tabel.

De budgettaire afwijkingen welke neutraal zijn of kleiner dan € 70.000 zijn, staan opgenomen in bijlage 1: 'Budgettaire neutrale posten in BERAP II' en bijlage 2: 'Ontwikkelingen per categorie'.

In deze bijlages staan ook opgenomen op welk programma én taakveld de afwijking invloed heeft.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-199.435	-211.055	-215.825	4.770
Baten	21.401	26.083	26.083	0
Saldo van baten en lasten	-178.034	-184.973	-189.743	4.770
Stortingen in reserves	-21	-4.521	-4.521	0
Onttrekkingen aan reserves	310	1.004	1.826	-822
Mutaties reserves	289	-3.517	-2.695	-822
Totaal	-177.745	-188.490	-192.438	3.948

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Afname indicaties hulpmiddelen Medipoint	600	0	600	0

In verband met afnemende aantal indicaties (scootmobielen en complexe rolstoelen) door striktere indicering voor hulpmiddelen is er een overschot op het budget hulpmiddelen.

Beschermd wonen	-1.100	0	-278	822
------------------------	---------------	----------	-------------	------------

In verband met toenemende aantal indicaties (stijging van circa 10%) is er een tekort ontstaan bij beschermd wonen. De stijging wordt veroorzaakt door stagnatie van de woningmarkt en wachtlijsten in de GGZ. Een deel van dit tekort kan gedekt worden door de prijscompensatie voor beschermd wonen, verstrekt in de meicirculaire 2025. Het restant kan worden gedekt vanuit de reserve beschermd wonen.

Jeugdhulp PGB	-110	0	-110	0
----------------------	-------------	----------	-------------	----------

Het tekort van PGB jeugd wordt vooral veroorzaakt door enkele jeugdigen met hoge budgetten, die niet kunnen doorstromen naar de WLZ. Daarnaast zien we een stijging van de gemiddelde budgetten in verband met steeds complexere zorgvragen.

Jeugdhulp zorg in natura	-4.360	0	-4.360	0
---------------------------------	---------------	----------	---------------	----------

Binnen Jeugdhulp is door prijsstijgingen en een hoger aantal indicaties een verwachte bijstelling van het budget nodig.

Vrijval dienstverleningsovereenkomst Menso 2025	200	0	200	0
--	------------	----------	------------	----------

De aanpassing van de verschillende loon- en prijsindexen hebben een gunstig effect op de begrote kosten van Menso. Hierdoor verwachten we € 200.000 minder uit te geven in 2025.

Totaal	-4.770	0	-4.770	822
---------------	---------------	----------	---------------	------------

3.10 Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen

Trends en ontwikkelingen

Versterking wervingskracht

In 2025 ontstond het initiatief om toekomstige vacatures proactief te benaderen. Het idee: potentiële kandidaten vroegtijdig selecteren en hen de ruimte geven om zich gericht te ontwikkelen tot waardevolle medewerkers. Zo werd *De Pluktuin* geboren.

Op 1 oktober gaan tien gemotiveerde talenten van start met een op maat gemaakt ontwikkelprogramma. Met dit initiatief zetten we actief in op het invullen van moeilijk vervulbare functies — niet achteraf, maar vooruitkijkend.

Gekwalificeerde en vitale medewerkers

Deze zomer gaf de OR instemming aan het vitaliteitsbeleid *Sterk in je werk*. In het verlengde daarvan is het Generatiepact uit 2025 per 1 mei beëindigd. Na constructief overleg met de lokale vakbonden is in juli een nieuwe stap gezet: de ondertekening van het Vitaliteitspact.

In dit pact staat niet leeftijd centraal, maar aanleiding. Deelname is mogelijk wanneer de regeling aantoonbaar bijdraagt aan de inzetbaarheid van de medewerker. Daarmee zetten we een vernieuwende stap in vitaliteitsbeleid, een aanpak die, voor zover bekend, uniek is in Nederland.

Artificiële Intelligentie

De inzet van Artificiële Intelligentie (AI) heeft een enorme vlucht genomen, mede dankzij de brede toegankelijkheid van generatieve AI. Ook binnen gemeentelijke organisaties groeit de belangstelling — zowel voor de praktische toepassingen als voor de ethische en juridische kaders.

Om de mogelijkheden en meerwaarde van AI te verkennen, voeren we diverse pilots uit. Denk bijvoorbeeld aan automatische transcriptie van vergaderingen of het optimaliseren van werkprocessen. Concrete voorbeelden zijn het in kaart brengen van zonnepanelen op daken en het toepassen van robotisering en AI binnen verschillende onderdelen van het WOZ-proces.

We volgen technologische ontwikkelingen nauwgezet en passen onze richtlijnen aan waar nodig. Tegelijkertijd nemen we de ethische kant serieus. Om deze ethische kant zorgvuldig vorm te geven, starten we dit jaar een brede dialoog. Doel is om te komen tot een gedragen aanpak waarin het maatschappelijk belang centraal staat. We betrekken diverse perspectieven en zetten in op transparantie, verantwoordelijkheid en vertrouwen.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen). Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (

 , ,) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Onze organisatie is wendbaar, staat dicht bij de inwoners, sluit goed aan op de relevante maatschappelijke vraagstukken en is kwalitatief en kwantitatief op sterkte		HRM faciliteert en monitort het goede gesprek tussen medewerker en leidinggevende. De medewerker wordt zo in staat gesteld zich te ontwikkelen in lijn met onze strategische personeelsplanning. ¹
		Wij zijn actief op de arbeidsmarkt. Bij werving en selectie gaan we actief op zoek naar een gekwalificeerde medewerker of iemand die op korte termijn dat niveau kan behalen. Zo kunnen we onze doelen realiseren.
		We bieden een volledig opleidings- en ontwikkelprogramma aan. Zowel onze huidige als onze nieuwe medewerkers kunnen de benodigde kennis en vaardigheden daarmee opdoen.
Met onze I-visie streven we naar - Het digitale contact met onze inwoners en bedrijven sterker maken - Het verbeteren van processen - Het sneller en slimmer kunnen besluiten Waar het kan zoeken we hierbij de samenwerking met de buurgemeenten en waar mogelijk worden projecten in BOCE-verband gerealiseerd		De hele organisatie wordt adequaat ondersteund bij informatie-vraagstukken door Informatieregisseurs. ²
		Op procesniveau is data- en proceseigenaarschap en dataclassificatie ingeregeld en worden kritische bedrijfsprocessen jaarlijks geanalyseerd. ³
		Organisatiebreed wordt voortdurend gewerkt aan digitale vaardigheden en kennis om informatie goed te kunnen be- en verwerken en om kansen op gebied van informatisering te benutten.
		In de samenwerking op het gebied van Informatisering binnen BOCE benutten we de kansen.
We voldoen aan de (wettelijke) normen op het gebied van privacy (AVG), de informatiebeveiliging (BIO)		We zetten in op het doorlopend versterken van informatieveiligheid en privacy. Hiermee voldoen we aan de wettelijke verplichting vanuit de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) en groeien we richting

Doel		Prestatie
en Europese wetgeving op gebied van cyberbeveiliging (NIS2)		het voldoen aan de normen van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). ⁴
	☹️	We verscherpen de beveiligingseisen conform de NIS2 richtlijnen waarbij ook de toeleveringsketen is meegenomen. NIS2 wordt in 2026 een wettelijke verplichting via de Cyberveiligheidswet voor gemeenten om passende en proportionele maatregelen te nemen om informatiebeveiligingsrisico's te beheersen. ⁵
Doelmatig en rechtmatig inkopen en aanbesteden	😊	Het nieuwe inkoopbeleid en de inkoopwijzer worden in 2025 geïmplementeerd.
	☹️	Het contractbeheer wordt verbeterd door te investeren in de kwaliteit van het administratieve proces en het optimaliseren van het beheer. ⁶
Het college legt zelfstandig verantwoording af in de jaarrekening over de naleving van de financiële rechtmatigheid in het boekjaar	😊	Bij de jaarrekening legt het college zelfstandig verantwoording af over de naleving van de financiële rechtmatigheid in het boekjaar. Dit sluit aan bij ontwikkelingen in wet- en regelgeving (Gemeentewet/Commissie BBV/BADO) op het gebied van rechtmatigheidsverantwoording en de taken van bestuur en accountant.
De woonlastendruk beheersen	😊	We streven naar gelijkblijvende OZB-lasten voor de gemiddelde woning, zoals beschreven in het coalitieakkoord
	😊	We streven naar een beperkte stijging van de tarieven rioolheffing en afvalstoffenheffing.
Innovatief procesmanagement	☹️	Voor 2027 zijn alle processen herschreven naar de eisen van nu en worden continu aangepast aan de eisen van straks. ⁷
	😊	De borging en het uniform vastleggen van het procesmanagement wordt verder vormgegeven in de P&C cyclus.

Toelichting doelen en prestaties

¹ In juli is in de eerste fase van het project een advies aan het CMT uitgebracht. Momenteel bereiden we de afrondende fase voor; dit betreft het inkoopproces en de implementatie van een gewenst systeem. Doelstelling was om eind 2025 een faciliterend systeem operationeel te hebben; dit wordt nu waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2026.

² Vacatures zijn moeilijk in te vullen. Via traineeships wordt het nu intern opgevuld.

³ Eigenaarschap is nog niet volledig belegd in de organisatie. Complexiteit van de materie vraagt meer tijd dan voorzien.

⁴ Het Programma Informatieveiligheid is een meerjarenprogramma. Los van voortdurend implementeren van technologische verbeteringen voor het versterken van de informatieveiligheid, zorgen wij ook voor het verscherpen van de informatieveiligheid zodat we voldoen aan de verplichtingen vanuit de diverse wet- en regelgevingen. Zie ook onderstaande toelichting (voetnoot 5).

⁵ Door het uitstel van de inwerkingtreding van de Cyberbeveiligingswet naar het tweede kwartaal van 2026 is er vertraging ontstaan in de uitvoering van geplande maatregelen. Dit heeft ook impact gehad op de implementatie van *Monitoring en Respons* (deelbeleid, BOCE), waardoor deze onderdelen niet volledig zijn afgerond binnen de oorspronkelijke planning. Ondanks de vertraging blijven we actief sturen op voortgang. In 2026 worden nog werkzaamheden uitgevoerd om *Monitoring en Respons* volledig operationeel te maken.

⁶ Het project *Contractbeheer en Contractmanagement* heeft tijdelijk stilgelegen door het vertrek van de projectleider. Inmiddels is er een nieuwe projectleider aangesteld en is het project succesvol herstart. Op dit moment zijn we bezig met de aanschaf van een geschikt programma voor contractbeheer. Na aanschaf volgt de implementatie.

⁷ Door de late start van het project wordt de deadline waarschijnlijk niet gehaald. Daarnaast is de continuïteit nog niet geborgd.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alleen afwijkingen > € 70.000 opgenomen. Budgettaire neutrale afwijkingen zijn niet opgenomen in onderstaande tabel.

De budgettaire afwijkingen welke neutraal zijn of kleiner dan € 70.000 zijn, staan opgenomen in bijlage 1: 'Budgettaire neutrale posten in BERAP II' en bijlage 2: 'Ontwikkelingen per categorie'.

In deze bijlages staan ook opgenomen op welk programma én taakveld de afwijking invloed heeft.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-58.866	-61.076	-57.165	-3.912
Baten	370.537	382.846	383.424	-578
Saldo van baten en lasten	311.672	321.769	326.259	-4.490
Stortingen in reserves	-4.967	-4.416	-4.416	0
Onttrekkingen aan reserves	418	843	843	0
Mutaties reserves	-4.549	-3.572	-3.572	0
Totaal	307.123	318.197	322.686	-4.490

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Beschermd wonen	278	0	278	0

In verband met toenemende aantal indicaties (stijging van circa 10%) is er een tekort ontstaan bij beschermd wonen. De stijging wordt veroorzaakt door stagnatie van de woningmarkt en wachtlijsten in de GGZ. Een deel van dit tekort kan gedekt worden door de prijscompensatie voor beschermd wonen, verstrekt in de meicirculaire 2025. Het restant kan worden gedekt vanuit de reserve beschermd wonen.

Dividend Area en CSV Amsterdam BV	-255	320	65	0
--	-------------	------------	-----------	----------

Er is een hoger dividend ontvangen van Area met een omvang van € 255.000. Dit betreft een hoger dividend als gevolg van een hoger rekeningresultaat 2024 van Area. Dit dividend wordt gestort in de voorziening afvalstoffenheffing (Ias). Daarnaast is een bedrag van € 65.000 in verband met de financiële vereffening in vervand met de opheffing van de vennootschap CSV Amsterdam ontvangen.

Informatietechnologie en veiligheid	-42	0	-42	0
--	------------	----------	------------	----------

Het nadeel van € 42.000 is het saldo van twee nadelen en twee voordelen:

- Op het programma Samen Digitaal ontstaat een tekort van € 230.000 door inhuur die niet voorzien was. Er moet meer gebruik worden gemaakt van de expertise van derden.
- Door extra kosten op inhuur in verband met ziekte en extra kosten op vorming, training en opleiding (VTO) voor de doorontwikkeling van team Automatisering ontstaat een nadeel van € 185.000.
- Door het project Podium D (vervanging huidig zaaksysteem naar een Common Ground zaaksysteem) met eigen capaciteit te organiseren en door vertraging van de overgang naar het E-depot van het Drents archief ontstaat een voordeel van € 160.000.
- Het programma Informatieveiligheid is later van start gegaan, waardoor onderdelen uit het programma doorschuiven naar 2026. Dit zorgt er voor dat in 2025 een voordeel ontstaat van € 213.000.

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Langer verblijf ODD (RUD) in Emmen	0	158	158	0
De ODD zou in de loop van 2025 vertrekken uit het gemeentehuis van Emmen en zich vestigen in Assen. Momenteel is de ODD gehuisvest op twee locaties: in het provinciehuis in Assen en in het gemeentehuis in Emmen. In 2023 is een onderzoek gestart om te komen tot een nieuwe huisvestingsvisie, waarbij één centrale locatie het uitgangspunt was. De uitkomst van dit onderzoek is dat de ODD zich volledig in Assen zal vestigen.				
Als gevolg hiervan zouden de vergoedingen voor facilitaire dienstverlening komen te vervallen. Dit is ook verwerkt in de begroting. Inmiddels is echter gebleken dat de ODD pas in juni 2026 uit Emmen zal vertrekken. Dit betekent dat de bijbehorende inkomsten tot en met die datum alsnog kunnen worden meegenomen in de begroting.				
Onderuitputting kapitaallasten	2.491	0	2.491	0
Er is sprake van forse onderuitputting, vanwege onder andere krapte op de arbeidsmarkt, gewijzigde regelgeving (Omgevingswet, stikstof) en extra benodigde onderzoeken. Hierdoor schuiven veel investeringen door naar een later moment. Het voordeel ontstaat hoofdzakelijk door deze fasering. In de bijlage budgetneutrale posten is de onderuitputting per programma weergegeven.				
Overschrijding e-HRM	-133	0	-133	0
De stijgende kosten van e-HRM worden veroorzaakt door meer gebruikers van YouForce. De uitbreiding van de mogelijkheden in de app en de desktopversie en het aantal medewerkers zorgt ervoor dat de gebruikerskosten toenemen. De LinkedIn wervingsaccount (actieve benadering van mogelijke kandidaten op LinkedIn) heeft ook een bijdrage geleverd aan de overschrijding van het budget.				
Tevens is er in BOCE-verband afgesproken dat eenmalig geïnvesteerd wordt in het optimaal gebruiken van het softwarepakket (LMS). Er is afgesproken dat de totale kosten door de drie gemeenten evenredig worden gedeeld.				
Overschrijding verzuim en re-integratie	-150	0	-150	0
Er is een overschrijding van € 350.000 op verzuim en re-integratie.				
De instroom WIA en het aantal medewerkers zorgt nu voor een hogere premie van de verzekering die het eigenrisico dekt bij arbeidsongeschiktheid. De kosten van de arbodienst zijn ook gestegen doordat meer medewerkers op de loonlijst staan (vaste component), stijging van de tarieven en meer inzet van de bedrijfsarts in het kader van de WIA-dossiers.				
Een deel van dit tekort, namelijk € 200.000 wordt gedekt uit overige HR budgetten.				
Representatiekosten	-75	0	-75	0
Op representatiekosten vindt in 2025 een overschrijding plaats van € 75.000. Dit betreffen uitgaven waarbij formele aandacht van het college voor bijzondere situaties noodzakelijk is, zoals koninklijke onderscheidingen, sportevenementen, huldigingen en bijeenkomsten ten behoeve van nieuwe inwoners. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door stijging en uitbreiding van het aantal formele/officialle bijeenkomsten en ten gevolge van prijsstijgingen.				
Voordeel OZB woningen	0	100	100	0
De opbrengsten voor OZB woningen zijn hoger dan verwacht. Dit komt met name door een areaaluitbreiding (nieuwbouw en verbouw) en kwaliteitsverbetering van de onderliggende gegevens.				
Voordeel rentelasten 2025	1.556	0	1.556	0
Een onderdeel van treasury kan gezien worden als 'bank'. Er worden leningen aangetrokken voor de financiering van de investeringen. De rentelasten hiervan worden doorbelast naar de taakvelden en betalen ze aan 'de bank'. Er ontstaat een voordeel van € 3.415.000 doordat er 'door de bank' minder leningen zijn aangetrokken als gevolg van lagere investeringen (zie ook hogere realisatie stelpost onderuitputting kapitaallasten en volumes). Rekening houdende met het kasgeldlimiet kunnen we de benodigde liquiditeiten nog steeds met kort geld financieren. In combinatie met de door de ECB doorgevoerde renteverlagingen, leidt dit ook tot een voordeel. De lagere investeringen leiden echter ook tot een nadeel van € 1.859.000 doordat er vanuit de taakvelden minder rente wordt betaald aan 'de bank'. Per saldo ontstaat een voordeel van € 1.556.000.				

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Vrijval taakmutaties 2025	242	0	242	0
Dit betreft gelden welke beschikbaar gesteld zijn door het Rijk voor specifieke taken. Deze gelden vervallen wanneer geen concreet voorstel ingediend wordt voor de besteding van de middelen.				
Totaal	3.912	578	4.490	0

Overige: Team Financiën

We verwachten mogelijk nog tegenvallers bij het team Financiën. Dit team kent een hoog ziekteverzuim wat leidt tot een grote vervangingsvraag. Om het proces van de doorontwikkeling van de financiële kolom, de P&C cyclus en de actualisatie van de financiële verordening niet te laten stagneren wordt ingehuurd.

4 Grote projecten

In de Berap rapporteren wij over projecten met een krediet groter dan € 1.000.000 en overige politiek relevante projecten. Middels de volgende aanduiding(en) is de voortgang van de projecten aangegeven:

	Ligt op schema
	Aandachtspunt
	Directe bijsturing

A Emmen Vernieuwt

Bereikbaarheid Emmen

Bereikbaarheidsakkoord N391 – N862

Binnen MM Bereikbaar wordt voortgang gemaakt. De reconstructie van de N391 en de N862 zal gefaseerd in deelprojecten plaatsvinden in de periode tot en met 2028.

De aanleg van de ongelijkvloerse aansluiting N391 – Pottendijk is in augustus 2025 afgerond binnen het budget. Ook de kruispunten Philleas Foggstraat en Abel Tasmanstraat zijn voor de zomervakantie 2025 afgerond.

Daarnaast is het Definitief Ontwerp (DO) van reconstructie van de N862 inmiddels met breed draagvlak bestuurlijk vastgesteld. Momenteel wordt het DO uitgewerkt richting bestek. De start van de eerste fase is voorzien eind 2025.

Ook zijn alle projecten binnen MM Bereikbaar opnieuw gecalculeerd. Dat heeft geleid tot de conclusie dat de projecten naar verwachting nog steeds passen binnen het beschikbare krediet. Dat geldt zowel voor de N391 als de N862.

Verder maakt de provincie volop werk van de verdiepte ligging van de Rondweg met bijbehorende wegreconstructie bij Delftlanden/Bargeres. Deze reconstructie staat gepland voor Q3 2026.

Reconstructie aansluiting N391 - Pottendijk

De aanleg van de ongelijkvloerse aansluiting N391 – Pottendijk is in augustus 2025 afgerond binnen het vastgesteld budget.

Reconstructie aansluiting N862 – N391

Met dit project wordt de kruising N391/N862 gereconstrueerd, waarbij de N391 als stroomweg wordt ingericht. Het project wordt uitgevoerd door de provincie Drenthe en de gemeente zorgt voor gedeeltelijke cofinanciering in het kader van RSP Bereikbaarheid. Het project wordt voor rekening en risico van de provincie uitgevoerd. Het project is opgenomen in het 'Bereikbaarheidsakkoord N391 en N862 Emmen op hoofdlijnen' waarover de besluitvorming eind 2018 heeft plaatsgevonden. De ten aanzien van dit project al eerder gemaakte RSP-afspraken zijn in het Bereikbaarheidsakkoord bevestigd. Ook voor dit project is een focusgroep actief waarin de mogelijke oplossingen worden uitgewerkt. Realisatie hangt – in verband met de voor dit project noodzakelijke afsluiting van de aansluiting Meerdijk en mogelijke alternatieven - nauw samen met de ontwikkelingen rondom businesspark Meerdijk en het stadion van FC Emmen; in de focusgroep zijn dergelijke partijen daarom vertegenwoordigd. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar mogelijke oplossingen, op basis van verschillende scenario's voor de ontwikkeling van de Sport- en Beweegcampus, waarbij het effect van verschillende programmatische invullingen op de ontsluitingsprincipes voor auto en fiets wordt verkend. De reconstructie van deze complexe knoop van aansluitingen zal, vanwege de complexiteit en de noodzaak om helderheid te hebben over de invulling van Businesspark Meerdijk, op zijn vroegst kunnen starten vanaf 2027.

Voortgang overige deelprojecten reconstructie Rondweg

Op dit moment wordt samen met de provincie Drenthe en GETEC onderzocht op welke wijze de problematiek bij Nijbracht / GETEC opgelost kan worden, zodat een goede verkeersafwikkeling in de eindsituatie gewaarborgd is. Mogelijke aanpassingen als gevolg van dit onderzoek worden, indien gewenst en noodzakelijk, later uitgevoerd.

Ten aanzien van de vervanging van de folieconstructie bij Delftlanden Bargeres en de reconstructie van dit deel van de Rondweg streeft de provincie Drenthe naar start van de werkzaamheden in 2026; de onderzoeksfase van dit technisch complexe deelproject, dat conform de afspraken met de provincie als onderhoudsproject voor rekening en risico van de provincie wordt uitgevoerd, is nagenoeg ten einde.

Ook de aanleg van de ongelijkvloerse aansluiting bij Emmerhout bevindt zich nog in de onderzoeksfase. Dit project zal daarom, evenals de kruising N391/ N862, naar verwachting later in de tijd in uitvoering komen, zodat de eerdergenoemde projecten eerst afgerond kunnen worden en in de tussenliggende periode ook voor dit project in overleg met de focusgroep kan worden toegewerkt naar een passende voorkeursvariant met zo breed mogelijk draagvlak.

Vanwege het ten alle tijden bereikbaar houden van Emmen en het beperken van overlast is het noodzakelijk om een evenwichtige fasering in de tijd te hanteren, waarbij niet alle deelprojecten tegelijkertijd in uitvoering gebracht worden. Op deze wijze blijft de Rondweg continu begaanbaar voor verkeer.

Reconstructie N862

Inzake de N862 is het Definitief Ontwerp (DO) in 2024 met breed draagvlak vastgesteld. Hierin is ook het tracé voor de doorfietsroute F862 'Station Emmen Centrum – Centrum Klazienaveen' meegenomen, waartoe samen met een focusgroep (EOP's, fietsersbond ANWB, Coevorden Borger Odoorn en de provincie Drenthe) toegewerkt is naar een voorkeursvariant. Onder voorbehoud van vergunningen en stikstofberekeningen, en afhankelijk van de exacte inpassing van de Doorfietsroute, volgt aanbesteding van de eerste deelprojecten uiterlijk in het najaar van 2025. De laatste fasen van de reconstructie van de N862 zullen naar verwachting eind 2028 worden afgerond.

Reconstructie Boermarkeweg

Het project 'algehele reconstructie Boermarkeweg' is getemporiseerd (aldus in het college besloten d.d. 8 december 2020).

De eventuele gefaseerde realisatie van de algehele reconstructie wordt bekeken in relatie tot de daadwerkelijke ontwikkelingen die er rondom de Boermarkeweg plaatsvinden. Zo wordt er in relatie tot de ontwikkeling campus Emmen gekeken naar de in dat kader noodzakelijke aanpassingen Boermarkeweg.

Fietsstraat Kerkhoflaan tussen Wilhelminastraat en spoorwegovergang (inclusief Julianastraat, Beatrixstraat en Zuiderstraat)

Dit project is afgerond.

Algehele reconstructie van Schaikweg (inclusief realisatie fietsverbinding)

Op 2 juni 2022 heeft de raad besloten voor dit project (als onderdeel van het Integraal Uitvoeringsplan Regiostad Emmen) een krediet beschikbaar te stellen van € 1.000.000. Consultatie van ProRail heeft geleerd dat het toevoegen van verkeersdeelnemers op de spoorwegovergang van Schaikweg leidt tot aanpassing van de spoorwegovergang van Schaikweg. De extra kosten bedragen naar verwachting circa € 1.000.000.

De realisatie van de fietsverbinding van Schaikweg wordt heroverwogen en overwogen wordt om de verkregen middelen Regiostedenfonds voor dit project te verschuiven naar de aanleg fietsstraat Kerkhoflaan/ Angelsloërdijk, als onderdeel van de doorfietsroute F862 'Station Emmen Centrum – Centrum Klazienaveen'.

Daarnaast heeft een risico-inventarisatie van spoorwegovergangen Emmen Centrum plaatsgevonden, waarbij naar alle spoorwegovergangen is gekeken. De uitkomsten van dit onderzoek worden meegenomen in de MIRT verkenning van de Nedersaksenlijn.

Dordsestraat/Noordbargerstraat

Voor dit project zijn middelen beschikbaar vanuit het GRP en het Regiostedenfonds. De riolering en de Dordsestraat en Noordbargerstraat zijn aan het eind van hun technische levensduur en dienen vervangen te worden. Het huidige gemengde riool wordt vervangen door een gescheiden stelsel. Daarnaast worden er verkeerskundige maatregelen genomen ten behoeve van de verkeersveiligheid. In dat kader zijn er voornemens om de Noordbargerstraat anders in te richten, waarbij de straat aantrekkelijker wordt als fietsverbinding van en naar het centrum. Ook wordt de oversteekbaarheid voor langzaam verkeer op de Dordsestraat opgewaardeerd. Dit gebeurt door het aantal oversteekplaatsen te reduceren, en de overgebleven oversteekplaatsen te optimaliseren. Als laatste wordt de kruising Dordsestraat – Noordbargerstraat geoptimaliseerd, zodat al het verkeer beter wordt afgewikkeld.

In verband met de uitvoerbaarheid en bereikbaarheid van Emmen is ervoor gekozen om dit project in 2 fasen uit te voeren. De eerste fase; tussen kruising Boermarkeweg en het spoor wordt in oktober 2025 afgerond. Fase 2 is gereed voor aanbesteding en inmiddels gepubliceerd op de aanbestedingskalender. De verwachting is dat dit project in oktober 2025 gegund kan worden en rond de zomervakantie 2026 wordt opgeleverd

Fietsverbinding Angelsloerdijk

Deze fietsverbinding maakt onderdeel uit van de doorfietsroute F862. Zie hieronder.

Doorfietsroute F862

Het tracé van de doorfietsroute F862, Station Emmen (is ook een klein deel F34 langs het spoor) naar het centrum van Klazienaveen, is bestuurlijk vastgesteld. Het project zal niet in één geheel aanbesteed worden, maar veelal gelijktijdig met projecten die liggen in het vastgestelde tracé. Hierdoor is er éénmalig overlast en kan werk met werk gemaakt worden. De aanlegkosten van de F862 zijn geheel gedekt.

Herinrichting Weerdingerstraat, Hoofdstraat, Seinstraat

Het project vernieuwen riolering en herinrichten van de Weerdingerstraat, Hoofdstraat en Seinstraat is van start gegaan met het houden van een inloopbijeenkomst waar we de belangstellenden hebben laten zien wat we van plan zijn en welke kaders we hanteren bij het plannen maken. De belangstellende konden aanvullen en hierop reageren. Inmiddels is de klankbordgroep een paar keer bijeen geweest. Hierin zitten alle relevante verenigingen, EOP's, enz. en zij maken samen met de projectgroep een eerste schets a.d.h.v. de opgehaalde info tijdens de inloop. De uitkomst leidt tot een schetsontwerp. Deze zal opnieuw getoond worden tijdens een te houden inloop. Dit proces herhaald zich tot het definitieve ontwerp klaar is.

Vanwege de slechte staat van het riool en ontwikkelingen rondom het stationsgebied en komst van de Nedersaksenlijn heeft het college van B&W ingestemd met een gefaseerde aanpak. Op dit moment lopen de voorbereidingen voor de eerste fase; tussen de kruising met de Hondsrugweg, tot voor de Seinstraat. Hier is enige urgentie vereist omdat de staat van de riolering erg slecht is en hier snel een ingreep noodzakelijk is. De planning is om hier in Q2/3 2026 mee in uitvoering te gaan.

De voorbereidingen in fase 2 (Weerdingerstraat – Seinstraat) zullen parallel meelopen met de ontwikkelingen rondom de MIRT verkenning van de Nedersaksenlijn. Hier is het de verachting dat na vaststelling van de MIRT verkenning er meer duidelijkheid is rondom het station en gestart kan worden met de uitvoering van deze fase.

Emmen Centrum

Hoofdstraat Zuid

Dit project bestaat uit de herinrichting van het openbaar gebied en rioolverbetering van Hoofdstraat Zuid en Wilhelminastraat (gelegen tussen Notaris Oostingstraat en Kapelstraat) tot een inrichtingsniveau vergelijkbaar met dat van De Markt en Het Oude Centrum. De scope van het project behoeft aanpassing i.v.m. de noodzakelijke rioolwerkzaamheden in de Sterrenkamp. Deze werkzaamheden komen ook ten laste van riolering. Dit project is momenteel onderdeel van de aanvraag Regiostedenfonds (RSF) en is opgenomen in het Integraal Uitvoeringsplan Regiostad Emmen. De voorbereiding is gestart, maar het is waarschijnlijk dat het project niet volledig is gerealiseerd voor het einde van de subsidietermijn (eind 2027). Hierover wordt overlegd met de provincie

Drenthe. Dit kan betekenen dat deze middelen ingezet moeten worden voor andere projecten in het centrum, om zodoende de subsidiegelden veilig te stellen voor de gemeente Emmen.

Gebiedsontwikkeling tussen Markt en Weiart

Op 18 april 2023 is besloten om het project “Gebiedsontwikkeling Tussen Markt en Weiart” te starten. Voor het plangebied van de gebiedsontwikkeling is in februari 2024 een gebiedsvisie vastgesteld. In deze visie verandert het monofunctionele winkelcentrum van nu, in een bruisend stadsdeel met een mix van functies. Naast winkels en horeca, voegen we maatschappelijke functies en wonen toe. De openbare ruimte wordt opnieuw ingericht en krijgt een hoge woon- en verblijfskwaliteit. In december 2023 heeft het Rijk een subsidie van € 5,0 miljoen uit de Impulsaanpak Winkelgebieden beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling.

De gebiedsontwikkeling bestaat op hoofdlijnen uit vier deelprojecten, te weten de huisvesting van Facet in het paviljoen, het faciliteren van private ontwikkelingen, de inrichting van de openbare ruimte en het vaststellen van de ontwikkelkaders. De belangrijkste en/of meest actuele ontwikkelingen lichten we hieronder kort toe.

- Aankoop van en huisvesten Facet in Paviljoen Mondriaanplein (€ 18,2 miljoen)

De gemeenteraad heeft in mei 2024 ingestemd met de aankoop van het paviljoen aan het Mondriaanplein en de winkelplint onder het belastingkantoor aan de Kleepassage. Dit vastgoed is in juni 2024 aan de gemeente overgedragen. In maart 2025 hebben we een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Facet en heeft de raad ingestemd met het krediet voor de verbouwing van het paviljoen. Op dit moment bereiden we de realisatie van de plannen verder voor.

- Herontwikkelen voormalig Belastingkantoor Kleepassage

Er is een subsidie voor Huisvesting Aandachtsgroepen verkregen van het Rijk voor het voormalige belastingkantoor aan de Dalipassage 17. In juni 2025 hebben we overeenstemming bereikt over de aankoop van de kantoren van het Rijksvastgoedbedrijf. De overdracht is gepland in november 2025. Na de overdracht hebben we het pand in z'n geheel in bezit, de winkelplint hadden we – zoals voormeld – in 2024 al verworven. Het doel van de aankoop is de transformatie naar een woongebouw voor aandachtsgroepen mogelijk te maken. We starten in het najaar van 2025 met de voorbereidingen hiertoe.

- Herontwikkelen voormalig V&D complex inclusief Chagallpassage (€ 3,5 miljoen)

De afgelopen periode hebben we de plannen voor de herontwikkeling van het V&D-complex afgestemd met de projectontwikkelaar. In het najaar van 2025 besluiten college en/of de raad over het benodigde krediet voor de publieke investeringen die onderdeel uitmaken van deze herontwikkeling. De publieke investeringen, die kunnen worden gedekt uit subsidie en bestaande middelen, hebben betrekking op het openbaar maken van de Chagallpassage en de entree naar de parkeergarage. Eveneens in het najaar van 2025 verwachten we – bij bestuurlijke instemming met de gemeentelijke investering- een samenwerkingsovereenkomst te sluiten met de projectontwikkelaar.

- Herinrichten openbare ruimte tussen Markt en Weiart (€ 3,0 miljoen)

In het najaar van 2025 beginnen we met de voorbereiding van de herinrichting van de openbare ruimte in het plangebied Tussen Markt & Weiart. Het is de bedoeling dat de herinrichting min of meer aansluitend op de herontwikkeling van het paviljoen en het V&D-complex plaatsvindt. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar de inrichting van het Willinkhof. In het najaar van 2025 doen we nog een aanvullende studie naar de ontwikkelingsmogelijkheden van dit deelgebied.

Brandweer West

Tegelijkertijd met het vaststellen van de gebiedsvisie Brandweerkazerne west, is in 2019 een voorbereidingskrediet voor de planontwikkeling van het project aangevraagd. Ook heeft het college in september 2022 het voornemen uitgesproken om de grond te verkopen ter behoeve van de bouwmogelijkheden conform gebiedsvisie brandweerkazerne west. Er is één ontwikkelaar die zich heeft gemeld, en is daarmee de enige gegadigde en daarmee beoogd ontwikkelaar van deze locatie.

Initiatiefnemer is voornemens om een appartementencomplex met 28 appartementen in het hogere segment te realiseren. Het jaar 2025 staat in het teken van het optimaliseren van het plan zodat er zicht komt op de te maken

kosten voor het bouw- en woonrijp maken. Tegelijkertijd worden de overeenkomsten opgesteld en besproken met de ontwikkelaar. Omdat met het ondertekenen ook zicht is op de verkoopprijs van de grond, kan dit besluit gelijktijdig met de opening van de grondexploitatie plaatsvinden.

Locatie Klokkenslag

Deze grondexploitatie heeft te maken met de gevolgen van het Didam-arrest. Naast de bestaande overeenkomst met Lefier voor kavels voor sociale woningbouw komt er een gedeelte met vrije-sector woningen. De laatste hand wordt gelegd aan de verkaveling en het woonprogramma in het gebied. Daarna start op korte termijn het omgevingsproces en de verkoopprocedure. Daarbij is de input vanuit de marktconsultatie verwerkt.

Ontwikkeling Voormalige Ambachtsschool - Stationsstraat/Weerdingerstraat

De gebiedsvisie voor de ontwikkeling van de locatie Oude Ambachtsschool en omgeving is eind 2021 vastgesteld. De ontwikkeling van de Oude Ambachtsschool en oude gebouwen van het Esdalkcollege is in de markt gezet waarbij rekening is gehouden met tijdelijk gebruik van de Ambachtsschool voor opvang van Oekraïense vluchtelingen tot uiterlijk eind 2026. Er is medio 2024 een verkoopovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar die de plannen nu kan uitwerken. Inmiddels wordt de planologische procedure voorbereid, zodat realisatie van het project vanaf 2027 gestalte kan krijgen.

Gebiedsontwikkeling P-Oost

De ontwikkeling van de noordzijde van P-Oost is, op basis van de op 23 juni 2020 door het college vastgestelde gebiedsvisie, in voorbereiding. Binnen deze visie is onder andere vastgelegd, dat aan de rand van de Kerkhoflaan en een deel van de Emmalaan een transformatie naar wonen wordt doorgevoerd. Dit dienen hoogwaardige woningen te zijn, welke ontsloten worden naar de beide lanen. Op 30 januari 2025 heeft de raad besloten om de grondexploitatie voor de ontwikkeling 'woningbouw P-Oost' vast te stellen. Naast de vaststelling van de grondexploitatie zijn in maart 2025 ook de benodigde overeenkomsten met de ontwikkelaar getekend. De ontwikkelaar gaat de gehele ontwikkeling op zich nemen, waarbij deze ook de openbare voorzieningen gaat realiseren. Deze vallen na realisatie voor een symbolisch bedrag terug naar de gemeente.

Bijdrage Weiervloer

De vereniging van Beheer Mandeligheid winkelcentrum de Weiervloer (VvB) heeft de gemeente schriftelijk benaderd omdat het overdekte winkelcentrum, dat inmiddels alweer 20 jaar operationeel is, aan een upgrade toe is. De vereniging wil de penanten tussen de winkels gaan moderniseren, nieuw schilderwerk toepassen, groen toevoegen en op de pleintjes verblijfsgebiedjes creëren. Daarnaast wil men de vloer van het overdekte deel – deel in eigendom van de gemeente – graag vernieuwen omdat deze sleets en onvlak is geworden en niet meer van deze tijd is. De VvB is bezig met de verdere planvorming voor de revitalisering van de Weiervloer. Behorende bij de planvorming is het komen tot een definitief ontwerp, het uitwerken van de materialisering en het opstellen van de definitieve raming. Uitgaande van een substantiële bijdrage voor uitsluitend gemeentelijke vloeren en onder nadere voorwaarden is er in de begroting van 2024 rekening gehouden met een bedrag van circa €1 miljoen, als onderdeel van de gebiedsontwikkeling Tussen Markt en Weiervloer. De exacte financiering wordt bepaald aan de hand van de definitieve raming die de VvB gaat delen.

Integrale gebiedsvisie Weerdingerstraat en omgeving

In de meerjarenbegroting 2024 is de noodzaak benoemd van het opstellen van een integrale gebiedsvisie Weerdingerstraat en omgeving (van Hondsrugweg tot en met Wolfsbergenweg), inclusief stationsgebied. De visie dient als leidraad en toetsingskader voor ontwikkelingen in het gebied, waarbij relevante ontwikkelingen als de Nedersaksenlijn, de daarmee gepaard gaande ontwikkeling van de stationsomgeving, private initiatieven en intensivering van woningbouw in samenhang afgewogen worden. De uitwerking van de integrale gebiedsvisie Weerdingerstraat en omgeving wordt gestart in 2025. In de meerjarenbegroting 2024 is de noodzaak benoemd van het opstellen van een integrale gebiedsvisie Weerdingerstraat en omgeving (van Hondsrugweg tot en met Wolfsbergenweg), inclusief stationsgebied. De visie dient als leidraad en toetsingskader voor ontwikkelingen in het gebied, waarbij relevante ontwikkelingen als de Nedersaksenlijn, de daarmee gepaard gaande ontwikkeling van de stationsomgeving, private initiatieven en intensivering van woningbouw in samenhang afgewogen worden.

De uitwerking van de integrale gebiedsvisie Weerdingerstraat en omgeving wordt gestart in 2025. Afronding van de gebiedsvisie vindt op zijn vroegst in kwartaal 4 2026 plaats.

Rensenpark Emmen

Openbare ruimte entreezone Rensenpark

De entreezone van het Rensenpark wordt ingericht volgens het vastgestelde beleid om het park beter te verbinden met het centrum en het marktplein, met een sterke vergroening als uitgangspunt. Daarbij worden ook de oorspronkelijke tuinen van de stadsvilla's Lindenhof, Hospershuis en Drommedaar in ere hersteld, mede mogelijk gemaakt door een bijdrage uit het Regiostedenfonds. De plannen zijn al aan de omgeving gepresenteerd en werden breed gedragen. De uitvoering was aanvankelijk uitgesteld tot na Koningsdag. Vertraging bij de bouw van het Biochron heeft echter ook gevolgen voor de verdere ontwikkeling van de entreezone.

Openbaar gebied Rensenpark

De openbare ruimte in het Rensenpark is aan erosie onderhevig en verkeert in matige staat van onderhoud. Het park verdient, als belangrijk en beeldbepalend onderdeel van het centrum van Emmen, een stevige kwaliteitsimpuls. In 2024 zijn verschillende onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd en is een start gemaakt met het project 'Herinrichting Openbare Ruimte Rensenpark', dat zich richt op de ontwikkeling van de savanne, het olifanteneiland en de centrale zone, inclusief paden en faciliteiten. In juli 2025 heeft een bijeenkomst met inwoners plaatsgevonden. Daarnaast is opdracht gegeven voor diverse noodzakelijke (voor)onderzoeken, zoals een ecologisch onderzoek. Naar verwachting wordt dit jaar het schetsontwerp vertaald naar een voorlopig ontwerp.

Vastgoed Rensenpark

Voor het vergroten van de aantrekkelijkheid van het Rensenpark is het belangrijk te investeren in de kwaliteit van het bestaande vastgoed. Het is de bedoeling het vastgoed toekomstbestendig te maken en te verduurzamen. In 2024 is het plan voor de verbouw van De Drommedaar vastgesteld, het achterste deel is gesloopt en inmiddels is de bouw gestart en is De Drommedaar voor horeca in de markt gezet. Voor de verbouw en verduurzaming van De Lindenhof is in juli 2025 het besluit genomen om het pand te verduurzamen en in algemene zin geschikt te maken voor horeca waarbij reeds een exploitant is geselecteerd. De renovatie van het Hospershuis is – met inzet van middelen uit het Regiostedenfonds- nagenoeg afgerond. Voor enkele panden in het Rensenpark is inmiddels een nulmeting gedaan om de huidige conditie in kaart te brengen, waaronder het Safarirestaurant, zodat verdere verkenning naar verbouw of nieuwbouw van het Safarirestaurant kan plaatsvinden.

Duurzaamheid, energie en klimaat

Project VHF Openbare ruimte 2022-2031

Het programma Volkshuisvestingsfonds bestaat uit een aantal onderdelen. Ten eerste de subsidieregeling voor isolatiemaatregelen voor de eigen woning. Het aantal aanvragen blijft op de helft van de verwachting. Daarom is de regeling versoepeld (o.a. hogere WOZ waarde), wordt de uitvoering belegd bij de uitvoering van andere isolatiesubsidies, lopen er Deur-tot-Deur acties en komt er per wijk/dorp een gerichte aanpak om eigenaren te stimuleren een aanvraag te doen.

Vanwege het lage aantal aanvragen is er nog geen actie ondernomen om de gelden voor de openbare ruimte te besteden; deze zijn namelijk gekoppeld aan vastgestelde aanvragen. Daarnaast lopen er nog 2 projecten met Domesta voor woningbouw en deze zijn opgestart. Tot slot is er voor het project om de bergingen Rolderbrink, in het kader van de sociale veiligheid, te verplaatsen een pilot gestart in participatie met de inwoners.

B Rioolprojecten

Een aantal grote rioolprojecten in samenwerking met Emmen Vernieuwt opgepakt, zie hiervoor onderdeel A voor toelichting(projecten van Emmen Vernieuwt).

GRP 2019 Emmerhout Laan v.h. Kinholt-Houtweg

De riolering is in slechte staat en dient om deze reden vervangen te worden. Dit betreft ca 1.100 meter riolering. Het bestaande gemengde stelsel wordt vervangen door een gescheiden stelsel. Het regenwaterriool wordt op de vijver bij de Schans aangesloten. De uitvoering van de riolering is in de zomer van 2025 gereed vervolgens zal de inrichting van het groen plaatsvinden (plantseizoen najaar 2025/ voorjaar 2026).

GRP 2017 Jonkershof-Ridderstraat gezamenlijk met GRP 2021 Parallelweg-Oosterstraat

Dit betreft de Parallelweg vanaf de Oosterstraat tot huisnummer 6, de Oosterstraat tot de kruising Ridderstraat/ Jonkerstraat en de Jonkershof en Ridderstraat.

Ontwerp is gereed. Verwachte aanbesteding zal eind 2025 zijn afgerond en de verwachting is dat de uitvoering zal starten eind 2026/begin 2027.

GRP 2018 Veenoord

De riolering en wegen in het noordelijk deel van Veenoord zijn aan het eind van hun technische levensduur en dienen vervangen te worden. Het huidige gemengde riool wordt vervangen door een gescheiden stelsel.

Het plan wordt gefaseerd uitgevoerd. Fase 1 is gereed en fase 2 is in uitvoering. Fase 3 zal aansluitend op fase 2 aanbesteed worden. Van fase 3 is de verwachting dat de uitvoering in 2026 plaatsvindt.

GRP 2020 Afvoerriool vijver Veldlaan Bargermeerkanaal

Er wordt in de Angelsloërdijk en in de Jules Verneweg een afvoer gelegd vanaf de vijver Veldlaan naar het Bargermeerkanaal. De bestaande riolering wordt ook vervangen. Het is een complex project in verband met de vele kabels en leidingen. Dit vraagt de nodige afstemming met nuts-

bedrijven. Verwachting is dat de uitvoering medio 2026 van start kan gaan.

GRP 2021 Rioolreconstructie Wendeling

In onder andere de Wendeling in Angelslo was sprake van wateroverlast bij zware buien als gevolg van klimaatontwikkeling. De overlast in de Wendeling had relatie met de wateroverlast in de Veldlaan. Doordat het riool aan de Veldlaan recent is vervangen, valt de hydraulische druk op de Wendeling een stuk lager uit. De urgentie om hier af te koppelen vervalt grotendeels. Daarnaast is het raadzaam om werkzaamheden in de Wendeling te combineren met ontwikkelingen van het Carmel College. Dit, omdat deze leiding primair bedoeld is om grote hoeveelheden verhard oppervlak van deze school af te voeren. Momenteel zijn hier geen concrete plannen voor. Daarom zal dit project tijdelijk op hold worden gezet en zal het meeliften op toekomstige ontwikkeling/verplaatsing van o.m. het Carmel College.

GRP 2021 Rioolreconstructie Orvelterbrink

Uit de stresstest klimaatontwikkeling (DPRA) blijkt dat er sprake is van ernstige wateroverlast in Barges in de (omgeving) van de Orvelterbrink. In het projectgebied wordt het gemengde rioolstelsel vervangen door een gescheiden stelsel waarbij ook het openbaar gebied water-robuster wordt ingericht. Het project is aangemeld voor subsidie in het kader DPRA (Impulssubsidie). De werkzaamheden zijn aanbesteed en de uitvoering zal tot de zomer van 2026 duren. Vervolgens zal de inrichting van het groen plaatsvinden (plantseizoen najaar 2026/voorjaar 2027).

 GRP 2021 Verplaatsen vijver eind Rondweg en maken afvoer vijver Houtweg

De bergingsvijver aan het eind van de Rondweg is verplaatst door het ongelijkvloers maken van de kruising Rondweg – Emmerweg. Doordat de provincie de kruising ongelijkvloers heeft gemaakt en hierbij de afwatering van het gebied heeft aangepast, biedt het mogelijkheden om een afvoer te maken aan de vijver aan de Houtweg. Deze afvoer moet deels nog gerealiseerd worden. De afvoer zal de vijver ontlasten en hierdoor wateroverlast in Emmerhout en Angelslo beperken. Het project is deels uitgevoerd. Het project is afhankelijk van de inrichting kruising Rondweg – Houtweg. Deze kruising zal ongelijkvloers worden en zal daarom meer ruimte innemen als de huidige kruising. In overleg met de provincie is besloten dat de gemeente de aanleg van de afvoer zal uitvoeren voordat de kruising aangepakt wordt. Dit project is in uitvoering en verwachting is dat deze eind dit jaar gereed is.

 GRP 2021 Vervangen riolering Dordsedijk in Klazienaveen

De riolering in de Dordsedijk in Klazienaveen is in matige staat. De wegbeheerder heeft plannen om de fietspaden aan te pakken. De riolering ligt in het fietspad. Door deze samenloop zal de riolering ook vervangen worden in een deel van de Dordsedijk. Verwachting is dat uitvoering eind 2026 zal plaatsvinden.

 GRP 2022 Nieuw Schoonebeek Europaweg rioolvervangning

Het vervangen van de riolering wordt gezamenlijk opgepakt met de centrumvernieuwing. Plan is in voorbereiding. Verwachting is dit project in 2026 in volle uitvoering zal zijn.

 GRP 2020 Erica Verlengde Vaart ZZ

Dit project is inmiddels opgeleverd.

 GRP 2022 Weiteveen Varenhof e.o. en Centrum Amoniestraat e.o. rioolvervangning

De riolering in de Amoniestraat en omgeving en Varenhof en omgeving in Weiteveen dient in de komende jaren vervangen te worden. Beide projecten zijn echter on-hold gezet in verband met de stikstofproblematiek. Weiteveen ligt erg dicht tegen het Bargerveen aan waardoor aanleg binnen de regelgeving alleen mogelijk is met emissievrij materieel. Dit is beperkt beschikbaar. Een oplossing ligt mogelijk in een werkwijze zoals gebruikt in het Porthos-arrest. Het project Centrumvernieuwing Nieuw-Schoonebeek wordt als pilot op deze manier aangepakt. Als dit werkt pakken we Weiteveen ook op deze manier op in 2025/2026.

 GRP 2024 rioolvervangning Angelslo Angelsloerdijk-Kerkhoflaan

Het te vervangen riool Angelsloërdijk-Kerkhoflaan ligt in het zelf tracé als het vastgestelde tracé voor de Doorfietsroute Emmen-Klazienaveen. Het rioolwerk zal gekoppeld worden aan de aanleg van de fietsroute. De aanleg van de fietsroute is in 2026 voorzien. Onderdeel van de doorfietsroute is de ongelijkvloers kruising Boemarkeweg en de oversteek richting spoor alleen voor fietsers. Op dit moment loopt er een spoorwegovergang onderzoek. Verwachting is dat dit project volgend jaar start. Het streven is voor onderdeel rioolvervangning Kerkhoflaan – Angelsloërdijk deze rond 2e kwartaal 2026 op de markt te kunnen zetten (uitdaging is afstemming met omgeving en andere projecten).

 GRP 2024 Nieuw-Amsterdam rioolvervangning Leemweg-Sportlaan

De riolering in de Sportlaan en Leemweg in Nieuw Amsterdam is aan vervanging toe. Het rioolontwerp is gereed en de verdere voorbereiding is in volle gang. Het streven is om dit project medio 2026 in uitvoering te hebben.

 GRP 2024 Emmer-Compas verv. Hoofdkan-Runde fase 1

Binnen het centrumgebied gaan we de gemengde riolering vervangen door een gescheiden stelsel. Dit project lift mee met de centrumontwikkeling. Het gebied is echter groter, omdat het hemelwater naar het oppervlaktewater moet worden afgevoerd en het peil van het Hoofdkanaal relatief hoog ligt. Het hemelwater zal waarschijnlijk richting Maatschappijwijk of richting visvijver afgevoerd moeten worden. Omdat de planning afhankelijk van project herinrichting centrumgebied en de planning van nutsbedrijven, is de verwachting dat deze begin 2027 in uitvoering is.

GRP 2024 Emmermeer Riool Valtherlaan-Valtherzandweg (fase 1)

In het noordelijk gebied vindt een grootschalige herstructurering plaats. Er worden op veel plaatsen oude woningen gesloopt en nieuwe woningen gebouwd. Ook gebieden die al lange tijd onbebouwd waren worden opnieuw bebouwd. Er zal dus een uitbreiding plaats vinden van het aangesloten verharde oppervlak. In totaal zullen er dus meerdere projecten gaan lopen in dit noordelijke deel van Emmermeer. Gestart wordt met het vervangen van de riolering aan de Valtherlaan-Valtherzandweg (fase 1) door een gescheiden stelsel met infiltratie. Dit plan zal opgeknapt worden vanwege het bouwplan van Domesta, zodat de uitvoering van het dit (autonoom) deel naar verwachting in 2026 zal plaatsvinden.

C Grondexploitatie

Voor de lopende grondexploitaties is op dit moment geen sprake van majeure wijzigingen.

5 Overige onderwerpen

In dit hoofdstuk geven wij een toelichting op de volgende twee onderwerpen:

1. Reserve calamiteitenfonds
2. Krediet exceptionele prijsstijgingen

5.1 Reserve Calamiteitenfonds

Bij de Berap 2022-II is besloten om de reserve corona te verbreden tot een reserve calamiteitenfonds. Deze reserve wordt ingezet:

1. Voor kosten in verband met opvang effecten van Corona
2. Voor kosten in verband met opvang vluchtelingen uit Oekraïne
3. Voor ondersteuning van inwoners, maatschappelijke partners en instellingen waarmee we een relatie hebben als gemeente (bijvoorbeeld Wildlands, dorpshuizen, sportverenigingen, buitenzwembaden) bij de kosten voor energie, maar ook indirecte kosten zoals uitvoeringskosten en bijvoorbeeld dekking van een eventuele toename van oninbare vorderingen.
4. Als vangnet voor inwoners en maatschappelijke partners die ondanks landelijke regelingen in financiële problemen terechtkomen. In eerste instantie zal een appel worden gedaan op de eigen verantwoordelijkheid en oplossend vermogen, maar wanneer er geen andere oplossing is kan de gemeente bijspringen. Dit zal een maatwerk aanpak vragen in de beoordeling.
5. Als financieringsbron voor besparende maatregelen bij onze inwoners en maatschappelijke partners op het gebied van energie en duurzaamheid dit als aanvulling op regelingen. Wanneer deze regelingen niet een oplossing bieden kan de gemeente bijspringen. Ook dit zal een maatwerk aanpak vragen in de beoordeling.

Bij deze reserve hanteren wij de volgende werkwijze:

- te dekken kosten uit het normbedrag voor opvang vluchtelingen Oekraïne worden zo goed mogelijk primitief begroot onder de lasten in programma 9 (o.a. kosten huur gebouwen, kosten beveiliging en leefgeld)
- de rijksmiddelen Oekraïne worden zo goed mogelijk primitief begroot onder de baten in programma 9
- de niet-benutte rijksmiddelen Oekraïne worden in de reserve calamiteitenfonds gestort
- het college is bevoegd tot het nemen van besluiten van tot € 400.000; voor hogere bedragen is een raadsvoorstel nodig;
- in het college/raadsvoorstel dient te worden onderbouwd dat er een relatie is met de energiecrisis, corona of Oekraïne;
- er moet sprake zijn van besluiten met incidentele middelen; er kan geen beroep op het fonds worden gedaan voor structurele middelen;
- het college legt verantwoording af over de besteding via de Berap-I, Berap-II en de jaarrekening.

Overzicht verloop van de reserve calamiteitenfonds

In grote lijnen is de prognose van het verloop van het calamiteitenfonds hierna weergegeven. Dit verwachte verloop is gebaseerd op de reeds genomen raads- en collegebesluiten en de te verwachten besluiten.

Bedragen x € 1.000	2025
Stand calamiteitenfonds 1 januari	7.000
Verwachte stortingen	4.500
*Oekraïne 2025	4.500
Claims op de reserve voor 2025 en verder (onttrekkingen)	-750
Compensatie energiekosten inwoners/organisaties	-60
* Kapitaallasten vergaderapparatuur	-58
* Voorportaal huisartsenzorg Oekraïense ontheemden	-200
* Onttrekking reserve Oekraïne voor Asiel en Migratie	-110
* Onttrekking reserve voor meerkosten jeugdzorg Oekraïners	-114
* Kosten huur tijdelijke huisvesting wijkcentrum Angelslo	-148
* Communicatieoplossing	-60
Prognose stand calamiteitenfonds 31 december	10.750

De bovengrens voor de reserve calamiteiten is gesteld op een half jaar aan uitgaven voor het beleidsterrein Oekraïne. De bovengrens gaat er vanuit dat de financiering van het rijk wordt voortgezet zolang er sprake is van opvang van Oekraïners in verband met de oorlog. Het meerdere betreft vrije ruimte. Op dit moment is de bovengrens 50% van de begrote lasten van ruim € 14 miljoen dus € 7 miljoen.

5.2 Krediet exceptionele prijsstijgingen

Er is in 2023 door de raad besloten om een krediet exceptionele prijsstijgingen van € 14,6 miljoen beschikbaar te stellen met een jaarlijkse kapitaallast van € 540.000. Bij begroting 2025 is vervolgens besloten om de geraamde kapitaallasten van het, op dat moment, resterende krediet vrij te laten vallen. Voor 2025 zullen in principe dan ook geen besluiten worden genomen, waarbij een beroep wordt gedaan op voornoemd krediet. Vanaf 2026 is dit wel weer mogelijk en wordt in de BERAP weer gerapporteerd over de genomen besluiten.

Bijlage 1: Budgettaire neutrale posten in BERAP II

(bedragen x € 1.000)			2025
aanpassing doorverdeling ivm uitbreiding van 1fte bij het team Belastingen en 1 fte uitbreiding bij het team Sport			
In de loop van het jaar is het team Belastingen uitgebreid met 1 fte. Dekking kwam uit inhuur derden. Daarnaast heeft het team Sport 1 fte uitbreiding gekregen. De functie van beleidsmedewerker Beleid en Ontwikkeling Sociaal domein is ondergebracht bij het team Sport. Als gevolg hiervan dient de doorverdeling naar de taakvelden worden aangepast.			
5	7.2 Riolering	Lasten	-8
8	5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	-66
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	66
10	0.61 OZB woningen	Lasten	16
10	0.64 Belastingen Overig	Lasten	-8
Begeleiding			
In verband met toenemende aantal indicaties (stijging circa 8%) verwachten we een tekort op begeleiding. Dit tekort kan gedekt worden uit het budget vergrijzing Wmo.			
9	6.712 Begeleiding (Wmo)	Lasten	-250
9	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Lasten	250
Budgetoverheveling naar team BOR			
In het kader van de uitvoeringsagenda voor de aanpak van de reconstructie van de hofjes aan de Laan van der Marel, is een bedrag van € 30.000 toegezegd. Dit project is tot stand gekomen in nauwe samenspraak met bewoners, waarbij hun wensen en ideeën actief zijn meegenomen in de planvorming.			
De uitvoering van het project is inmiddels gestart en bevindt zich momenteel in de afrondende fase. De voortgang verloopt volgens planning en de betrokkenheid van bewoners blijft een belangrijk aandachtspunt in de laatste stappen richting oplevering.			
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	40
7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	-40
CAO stijging lonen 2025			
Werkgevers en vakbonden hebben een onderhandelingsresultaat over de nieuwe cao's voor de gemeentelijke sector afgesloten. De looptijd van de CAO is 24 maanden en loopt van 01-04-2025 tot en met 01-04-2027. In deze CAO is een loonafpraak gemaakt met een stijging per 01-04-2025 van 2,00% en een stijging per 01-10-2025 van 1,85%. Een stijging per 01-01-2026 van € 35 nominaal en per 01-07-2026 van 1,25%. De CAO-stijging wordt gedekt door de stelpost lonen.			
1	0.1 Bestuur	Lasten	-35
1	0.2 Burgerzaken	Lasten	-59
2	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	-75
2	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	-1
2	3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	Lasten	-5
2	3.4 Economische promotie	Lasten	-4
3	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	-8
3	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	-32
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	-2
4	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	-17
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	-9
5	5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	-2
5	7.2 Riolering	Lasten	-30

CAO stijging lonen 2025

5	7.3 Afval	Lasten	-11
5	7.4 Milieubeheer	Lasten	-15
5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Lasten	-50
5	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Lasten	-8
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	-120
6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	-158
7	2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	-62
7	2.2 Parkeren	Lasten	-4
7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	-37
7	7.5 Begraafplaatsen	Lasten	-11
8	5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	-15
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	-86
8	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	-11
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-7
9	6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	Lasten	-22
9	6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	Lasten	-4
9	6.712 Begeleiding (Wmo)	Lasten	-5
9	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Lasten	-1
9	6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	Lasten	-7
9	6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	Lasten	-4
9	6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	Lasten	-24
9	7.1 Volksgezondheid	Lasten	-9
10	0.4 Overhead	Lasten	-639
10	0.61 OZB woningen	Lasten	-24
10	0.64 Belastingen Overig	Lasten	-7
10	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	1.620

Correctie begroting buiten gebruik gestelde scholen

De budgetten van de gebouwen, die vallen onder buiten gebruik gestelde scholen, worden overgeheveld van team VGZ naar team BOS.

4	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	-56
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	8
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	48

Correctie Meicirculaire - Werkdeel beschut werk

Bij controle op de taakmutaties blijkt dat het "Werkdeel beschut Werk" op het verkeerde taakveld begroot is en dit wordt nu hersteld. Het meerjarigdeel wordt gecorrigeerd via Begroting 2026

10	0.7 Algemene uitkering	Baten	185
10	0.7 Algemene uitkering	Lasten	-185

Correctie Meicirculaire 2025 jaarschijf 2025

Per abuis zijn de bedragen voor het weglekeffect areaal uitbreiding niet juist begroot.

10	0.7 Algemene uitkering	Baten	-200
10	0.7 Algemene uitkering	Lasten	200

Correcties taakmutaties integratie uitkering en decentralisatie uitkering

Kortingen vanuit de meicirculaire / septembercirculaire worden doorbelast naar de teams.

1	0.2 Burgerzaken	Lasten	17
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	71
9	6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Lasten	25
9	6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	Lasten	45
10	0.7 Algemene uitkering	Lasten	-158

Dekking loonsom CSA vanuit democratie dichterbij

Er is budget beschikbaar voor het project democratie dichterbij. Echter dient dit overgeheveld te worden naar het team waar de medewerkers die werken aan democratie dichterbij op de formatie staan.

1	0.1 Bestuur	Lasten	30
10	0.4 Overhead	Lasten	-30

Emco beschut werk

De uitvoering van de motie Wachtlijsten Beschut Werk is vanaf 1 mei 2025 gestart met de helft van de personen op de wachtlijst. De hiermee gemoeide kosten en opbrengsten zijn daardoor lager dan verwacht.

6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	-400
9	6.4 WSW en beschutwerk	Lasten	400

EOP onttrekking geormerkte saldi 2021-2023

De EOP's ontvangen budgetten die ze naar eigen inzicht mogen besteden, waarbij ze ook mogen 'sparen'. De budgetten hebben steeds een looptijd van drie jaar. Na deze periode vallen, de niet bestede middelen in principe vrij ten gunste van de bestemmingsreserve EOP. Aan het einde van de drie jaarlijkse periode, mag een EOP echter wel reeds geormerkte bedragen, volgens huidig beleid, meenemen naar een nieuwe drie jaarlijkse periode. Dit onder de voorwaarde dat er offertes of reeds aangegane verplichtingen zijn voor besteding van de gelden. Op basis van voorgaande worden nu de geormerkte saldi vanuit de periode 2021-2023, vanuit de bestemmingsreserve overlegpartners (EOP's), opgenomen in de exploitatie.

1	0.1 Bestuur	Baten	574
1	0.1 Bestuur	Lasten	-574

Extra budget inhuur Financiën

Er zijn dit jaar extra baten als gevolg van vergoedingen voor zwangerschapsverlof. Daar staan – zie verder onder lasten – ook extra uitgaven voor inhuur tegenover.

10	0.4 Overhead	Baten	60
10	0.4 Overhead	Lasten	-60

Extra inkomsten leges burgerlijke stand

In 2025 hebben veel huwelijken plaatsgevonden. Dit zorgt voor extra inkomsten uit leges. Deze extra inkomsten wordt overgeheveld naar team FAC voor het vernieuwen van het trouwpaviljoen, dit zorgt voor een extra last bij FAC.

1	0.2 Burgerzaken	Baten	37
10	0.4 Overhead	Lasten	-37

Formatieverschuiving Account, Beleid Sociaal Domein naar Sport

De formatie van team Account, Beleid Sociaal Domein is inmiddels overgegaan naar de formatie van team Sport. Middels deze wijziging wordt ook het begrote bedrag welke bij de formatieverschuiving hoort overgedragen aan team Sport. Het betreft de functie van medewerker ontwikkeling.

8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	-66
9	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Lasten	66

Herverdeling budget "Verder Samen"

Het budget 'Verder Samen' was onderdeel van het SAM-Beleid dat is opgenomen in programma 9. Het deel dat bestemd is voor programma 6 wordt nu apart gezet. Op deze manier zijn de kosten welke betrekking hebben op programma 6 beter inzichtelijk gemaakt.

6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	460
9	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Lasten	-450
10	0.4 Overhead	Lasten	-10

Huurlasten Werkplein

De huurlasten van het Werkplein aan de Spoorstraat waren niet begroot. Deze lasten worden gedekt uit de niet begrote huurinkomsten van de Omgevingsdienst Drenthe (ODD) (zie toelichting 'langer verblijf ODD (RUD) in Emmen'). De huur wordt intern doorbelast.

10	0.4 Overhead	Baten	134
10	0.4 Overhead	Lasten	-134

Inhuur derden DIEP

Vanwege (langdurige) ziektevervangende van meerdere medewerkers en vervanging in verband met zwangerschapsverlof bij DIEP - Ruimte voor beeldende kunst, is meer ingehuurd dan vooraf begroot. Binnen team economie is een overschot op de loonsom, hiermee wordt het tekort op inhuur bij DIEP gedekt.

2	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	90
8	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	-90

Inkomsten detachering t.g.v. inhuur

Inkomsten, voortkomend uit detachering, worden ingezet ter dekking van de kosten inhuur.

5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Baten	17
5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Lasten	-17

Inkomsten uit externe opdrachten Expertisecentrum

De loonkosten van het Expertisecentrum worden volledig terugverdiend vanuit de opdrachten die we doen. Voor de opdrachten die we intern doen, wordt via rechtstreekse doorbelasting op grond van geboekte uren, een negatieve uitgave geboekt. Voor de opdrachten die we extern doen, wordt met een nota (samengesteld op grond van geboekte uren) een inkomst geboekt.

De totaal begrote inkomsten staan volledig op interne doorbelasting begroot. Op deze manier moeten we ten tijde van de jaarrekening veel verschillen verklaren, gezien er geen begrote externe inkomsten begroot zijn. De begroting en realisatie op de interne doorbelasting gaan verschillen naar mate we meer externe opdrachten doen. Dit zorgt er voor dat we deze administratieve verschillen telkens moeten verklaren. We willen daarom graag, telkens bij BERAP II, de begroting van de externe inkomsten aanpassen ten laste van de begrote inkomst op doorbelasting. Hierdoor is de begroting meer conform realiteit. Het begrotingssaldo van team XPC verandert hierdoor uiteraard niet.

10	0.4 Overhead	Baten	195
10	0.4 Overhead	Lasten	-195

Jaarovername facilitaire projecten

Jaarovername 2024-2025 saldo lasten en saldo baten facilitaire projecten

5	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Baten	148
5	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Lasten	-148

Lasten en baten planschades

Ramen van de lasten en baten i.r.t. planschades.

5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Baten	20
5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Lasten	-20

Onderhoud Rensenpark

Verschuivingen binnen de grootboeknummers van het onderhoud voor het rensenpark.

5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	-45
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	45

Onderuitputting kapitaallasten

Er is sprake van forse onderuitputting, vanwege onder andere krapte op de arbeidsmarkt, gewijzigde regelgeving (Omgevingswet, stikstof) en extra benodigde onderzoeken. Hierdoor schuiven veel investeringen door naar een later moment. Het voordeel ontstaat hoofdzakelijk door deze fasering. Het totale voordeel op de onderuitputting kapitaallasten is opgenomen onder Programma 10, Taakveld 0.5 Treasury.

1	0.1 Bestuur	Lasten	16
2	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	22
2	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	30
2	3.4 Economische promotie	Lasten	-4
3	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	1
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	413
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	231
5	7.3 Afval	Lasten	43
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	127
7	2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	596
7	2.2 Parkeren	Lasten	171
7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	176
7	7.5 Begraafplaatsen	Lasten	104
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	227
10	0.4 Overhead	Lasten	343
10	0.5 Treasury	Lasten	-2.491
10	0.61 OZB woningen	Lasten	-4

Onderuitputting kapitaallasten omslagrente

Aan taakvelden worden rentelasten toegerekend. De werkelijke rentelasten kunnen afwijken van de voorgecalculeerde renteomslag. Als dit het geval is, kan de gemeente besluiten tot correctie. Correctie is verplicht als deze afwijking groter is dan 25%. Op basis van de prognose zullen we eind dit jaar zo rond dit percentage uitkomen. Uit voorzorg derhalve deze correctie.

1	0.1 Bestuur	Lasten	2
1	0.2 Burgerzaken	Lasten	0
2	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	28
2	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	0
2	3.4 Economische promotie	Lasten	0
3	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	8
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	167

Onderuitputting kapitaallasten omslagrente			
4	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	2
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	101
5	7.2 Riolering	Lasten	205
5	7.3 Afval	Lasten	1
5	7.4 Milieubeheer	Lasten	0
5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Lasten	2
5	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Lasten	39
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	22
6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	0
7	2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	195
7	2.2 Parkeren	Lasten	47
7	2.4 Economische Havens en waterwegen	Lasten	0
7	2.5 Openbaar vervoer	Lasten	0
7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	22
7	7.5 Begraafplaatsen	Lasten	8
8	5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	0
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	70
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	5
9	6.812 Maatschappelijke– en vrouwenopvang (Wmo)	Lasten	1
10	0.4 Overhead	Lasten	50
10	0.5 Treasury	Lasten	-977
10	0.61 OZB woningen	Lasten	0
Paradijsvogels			
Voor de brede aanpak dak- en thuisloosheid is een reserve gevormd waar onder andere ook gelden uitgeput kunnen worden voor het project paradijsvogels. Om deze kosten te kunnen dekken wordt er nu geld onttrokken uit deze reserve			
9	6.812 Maatschappelijke– en vrouwenopvang (Wmo)	Baten	45
9	6.812 Maatschappelijke– en vrouwenopvang (Wmo)	Lasten	-45
Revitalisering Matissepassage			
Het budget voor Revitalisering Matissepassage overhevelen naar het programmabudget Emmen Centrum			
2	3.1 Economische ontwikkeling	Baten	300
2	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	-300
5	8.3 Wonen en bouwen	Baten	-300
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	300
Taakmutatie aanpak laaggeletterdheid			
Voor de periode 2025-2028 zijn er vanuit de meicirculaire middelen beschikbaar gesteld voor aanpak laaggeletterdheid. Dit is lijn met voorgaande jaren. In de planning rondom het educatieplan wordt dan ook jaarlijks rekening houden met een bijdrage vanuit de decentralisatie uitkering.			
4	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	-139
10	0.7 Algemene uitkering	Lasten	139

Taakmutatie meicirculaire 2025 antidiscriminatie voorzieningen

In 2024 is de taakmutatie antidiscriminatie voorzieningen opgehaald voor extra meldingen, klachtenbehandeling en personele inzet van CMO STAMM. Dit is ook van toepassing in 2025.

9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-15
10	0.7 Algemene uitkering	Lasten	15

Taakmutatie wet betaalbare huur

Vanuit de septembercirculaire 2024 is geld beschikbaar gesteld voor de wet betaalbare huur. Omdat op dit moment extra wordt ingehuurd voor toezicht op huur, waaronder wet betaalbare huur en wet goed verhuurderschap worden deze middelen nu opgehaald.

5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	-74
10	0.7 Algemene uitkering	Lasten	74

Terugdraaien ten onrechte opgevoerde taakmutatie

Ten tijde van Berap I en KB 2026 is ten onrechte de taakmutatie voor extra capaciteit BOA's opnieuw opgevoerd. Deze was echter op een andere plaats in de begroting al aanwezig. Door middel van deze wijziging wordt dit teruggedraaid.

3	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	48
10	0.7 Algemene uitkering	Lasten	-48

Uitvoering Human Capital Agenda naar team Economie

De uitvoering van de Human Capital agenda wordt gedaan door team Economie en niet door de Arbeidsmarktregio Drenthe. De bij behorende middelen worden daarom overgezet naar team Economie

9	6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	100
9	6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	-100

Verdeling onderhoudsbudget over diverse programma's

Het onderhoudsbudget is volledig opgenomen in programma 5. Jaarlijks wordt beoordeeld hoe de daadwerkelijke verdeling over de programma's dient te zijn. Dit leidt tot deze budgettaire neutrale wijziging.

3	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	-250
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	385
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	-135

Verplaatsen loonsom riolering GRP

Vanwege het vastgestelde GRP geldt een maximum aan formatieuren wat toegekend is per team. Hierdoor dienen er 36 uur verplaatst te worden van team SOR naar team BOR.

1	0.1 Bestuur	Lasten	-57
7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	57

Wijziging kostensoort CDOKE

Budget van CDOKE is op de verkeerde kostensoort geraamd.

5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Baten	120
5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Lasten	-120

Ontwikkeling formatie en tijdelijke capaciteit - Vrijval stelpost loonkosten

De totale omvang van de loonsommen is voor de gemeente Emmen circa € 90 miljoen. Het verwachte nadeel is circa € 1,8 miljoen, dit is 2% van de totale loonsom. De afwijkingen op de formatie en tijdelijke capaciteit worden gedekt uit de stelpost loonkosten. Binnen diverse teams is sprake van afwijking in de loonsom en een toename van inhuurkosten, voornamelijk veroorzaakt door zwangerschapsverlof, ziekteverzuim en moeizame invulling van vacatures. In sommige gevallen leidt dit tot een voordeel op de loonsom, bijvoorbeeld doordat functies lager zijn ingeschaald of vacatures pas later worden ingevuld. Tegelijkertijd ontstaan er tekorten door noodzakelijke inhuur om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen, achterstanden weg te werken en tijdelijke vervanging te realiseren. Extra inzet is ook nodig vanwege toenemende complexiteit van werkzaamheden, zoals binnen het sociaal domein en bij vergunningverlening onder de Omgevingswet. Deze ontwikkelingen vragen om een integrale benadering van personele inzet en budgettering.

1	0.2 Burgerzaken	Lasten	500
4	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	-43
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	-410
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	-933
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	65
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-217
9	6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	Baten	215
9	6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	Lasten	-250
10	0.4 Overhead	Lasten	-795
10	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	1.868

Bijlage 2: Ontwikkelingen per categorie

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2025
Primitieve begroting	6.765
Wijzigingen t/m februari	220
1e Berap	-4.209
Wijzigingen maart t/m april	166
Kaderbrief T1	0
Wijzigingen mei t/m juni	309
Startbegroting Bestuursrapportage 2025-II	3.250
Autonome ontwikkelingen	-6.690
Kapitaallasten	3.753
Mutaties kleiner dan € 70.000 (bestaand beleid)	-35
Loon- en prijsindexatie	241
Mutaties Bestuursrapportage 2025-II	-2.730
Totaal	520

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2025
Autonome ontwikkelingen	-6.690
1 Hogere contributie VDG en VNG	-125
1 Hogere legesopbrengsten publiekzaken	180
2 Terugbetaling subsidie Wildlands Adventure Zoo	187
2 Extra budget citymarketing uit SIOF	0
2 Vrijval middelen lobbystrategie	125
2 Ontwikkeling spoor Neder Saksen Lijn	-100
3 Extra inzet toezicht en handhaving stationsgebied	-300
3 Overschrijding loonsom openbare orde en veiligheid	-217
3 Extra inzet BOA's	-100
3 Hogere gemeentelijke bijdrage Zorg en Veiligheidshuis Drenthe	-150
4 Extra gelden voor Regionale Meld- en Coördinatiefunctie	0
4 Aanpassing specifieke uitkering educatie 2025	0
4 Specifieke uitkering NPO middelen	0
5 Beplanting en bestrating rondom gebouwen	-100
5 Inhuur externe geluidsmetingen	-120
5 Perceel afvalrecycling	-73
5 Tekort omgevingsvisie	0
5 Lagere leges omgevingswet	-1.532
5 Diersoorten management plan	0
5 Bodemdaling	200

<i>(bedragen x € 1.000)</i>		2025
5	Afkeur PMD	0
5	Storting voorziening afvalstoffenheffing	-500
6	Alleenverdienersproblematiek 2024	-159
6	Inzet Toezicht voor WMO en Jeugdwet in BOCE-verband	0
6	ICT-kosten Sociaal Domein	-180
7	Gladheidsbestrijding	-150
8	Nadeel op inkomsten zwembad Neptunus	0
8	Inhuur derden DIEP	-70
9	Beschermd wonen	-278
9	Afname indicaties hulpmiddelen Medipoint	600
9	Jeugdhulp PGB	-110
9	Jeugdhulp zorg in natura	-4.360
9	Vrijval dienstverleningsovereenkomst Menso 2025	200
10	Representatiekosten	-75
10	Langer verblijf ODD (RUD) in Emmen	158
10	Overschrijding verzuim en re-integratie	-150
10	Overschrijding e-HRM	-133
10	Beschermd wonen	278
10	Dividend Area en CSV Amsterdam BV	65
10	Voordeel OZB woningen	100
10	Vrijval taakmutaties 2025	242
10	Informatietechnologie en veiligheid	-42
Kapitaallasten		3.753
5	Riolering: Lagere dotatie voorziening 2025	-232
5	Riolering: Omslagrente voorziening 2025	-205
7	Kapitaallasten verkeersplannen en verkeersmaatregelen	143
10	Voordeel rentelasten 2025	1.556
10	Onderuitputting kapitaallasten	2.491
Mutaties kleiner dan € 70.000 (bestaand beleid)		-35
1	Tekort loonsom BOR door bezuiniging in het verleden	-65
1	Herstel Budgetten EOP's 3 jarig overzetten (jaar 1 overzetten naar jaar 2 van 3)	40
1	Hogere accountantskosten door toename SiSa regelingen	-60
2	Vrijval budget stedenbeleid	60
3	Bijdrage begeleiding ex-gedetineerden	39
5	Aanpassing kapitaallasten Stationsstraat 63	12
5	Dekking kosten beheerder MFC Schoonebeek	-60
5	Doorbelasting Projectmanagement	-1

<i>(bedragen x € 1.000)</i>		2025
5	Aframen budget Energienota	30
5	Riolering: Lagere dotatie voorziening 2025	28
9	Projectleider Toegankelijkheid	-60
9	Eigen bijdrage beheer en schoonmaak	-18
10	Ontvangst UWV bij team BMO	20
Loon- en prijsindexatie		241
8	Brede Spuk	32
8	Vrijval budget Facet	150
9	Brede Spuk	59

Bijlage 3: Aansluiting primitieve begroting - begroting na wijziging

(bedragen x € 1.000)								
	Nummer besluit	Begroot lasten	Begroot baten	Saldo lasten en baten	Toevoeging aan reserves	Onttrekking aan reserves	Saldo mutatie reserves	Resultaat
Raadsbesluiten								
Primitieve begroting		-510.279	517.725	7.446	-7.676	6.995	-681	6.765
Decembercirculaire 2024	3630-2025	0	479	479	0	0	0	479
Project De Hoeksteen te Emmer-Compasuum	314503-2024	20	0	20	0	0	0	20
Septembercirculaire 2024	300259-2024	-2.712	2.444	-268	0	0	0	-268
Slagboom Boermarkeweg 44-46	33067-2024	-28	17	-11	0	0	0	-11
Wijzigingen augustus t/m december 2024		-521	203	-318	0	318	318	0
1e Berap		-17.802	14.640	-3.162	-5.806	4.758	-1.047	-4.209
Krediet verbouw Drommedaar	248425-2024	-27	33	6	0	0	0	6
Onttrekking via egalisatie	RA17.0024	-250	0	-250	0	250	250	0
Samenwerkingsovereenkomst FACET	18259-2025	-323	323	0	0	0	0	0
Wijziging huurovereenkomst Schapenveenweg	277105-2024	650	0	650	0	-490	-490	160
Meircirculaire 2025 jaarschijf 2025	215295-2025	-4.869	5.178	309	0	0	0	309
Collegebesluiten								
Inbesteden parkeerbeheer P-zuid aan Emco	348904-2024	-78	78	0	0	0	0	0
Subsidie Epic Youth	355789-2024	-55	0	-55	0	55	55	0
Subsidie stichting vrienden van ouderenwerk	346656-2024	-15	0	-15	0	15	15	0
Subsidieverlening Scouting Erica	5212-2025	-50	0	-50	0	50	50	0
Pilot Asielzoekers naar Werk	369396-2024	-181	181	0	0	0	0	0
Vaststelling anterieure overeenkomst Veldlaan 40	47923-2025	-50	50	0	0	0	0	0

<i>(bedragen x € 1.000)</i>								
	Nummer besluit	Begroot lasten	Begroot baten	Saldo lasten en baten	Toevoeging aan reserves	Onttrekking aan reserves	Saldo mutatie reserves	Resultaat
Vorbereidingskrediet woningbouw D'Aol Meul Veenoord	127886-2024	-50	50	0	0	0	0	0
Vorbereidingskrediet woningbouw Magningstraat e.o.	96968-2025	-50	50	0	0	0	0	0
Subsidie Stichting Openbaar Onderwijs Emmen	225701-2024	-90	90	0	0	0	0	0
Totaal begrotingsresultaat		-536.759	541.541	4.782	-13.482	11.951	-1.531	3.250